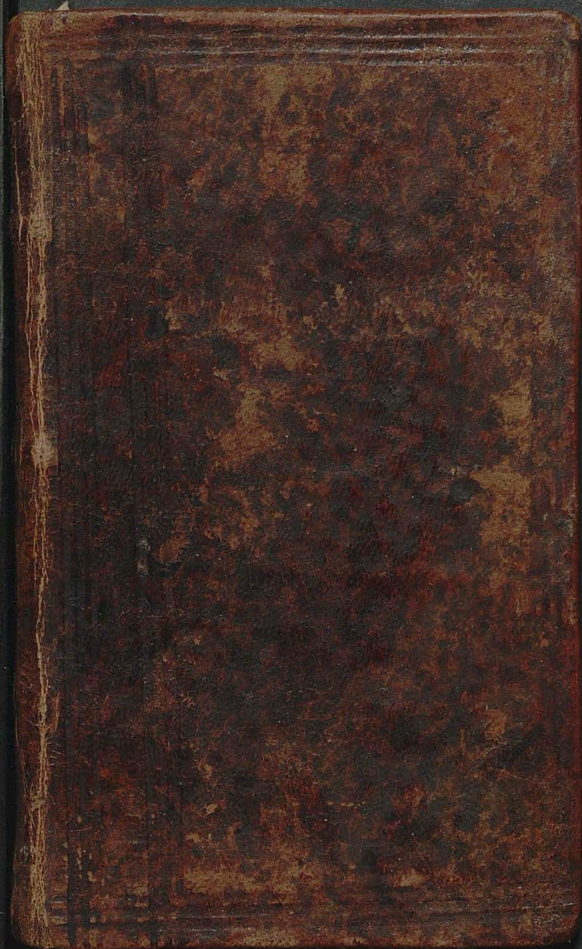

Ex [illegible]

[illegible] Ea.
M.C.

~~[illegible] aspicit [illegible]~~
[illegible].

P.P. Eremitar. Camaldulens.
Eremi Vigrensis.

BREVIS
Dissertatio Theologica Christiana.
Dogmatico-Moralis ex Operibus
F. DANIELIS Concina Ords Prædicatorũ
EXCERPTA.
ac jussu
Reverendissimi ac Religiosissimi
in Christo Patris
GERARDI THOMASSICH
Ords S. PAULI primi Eremitæ
Prioris Generalis Meritissimi SS. Thliæ
Doctoris Eximij, Visitatoris
Provinciæ Polonæ
REIMPRESSA.

In Typographia Clari Montis Częstochov:

Præloquium

NE transgrediaris terminos antiquos, quos posuerunt Patres tui *Prov.* 22. 28. *q. d.* ne transgrediaris limites morum, quos Patres fixerunt; ut aliter agere velis, quam ab illis sancitum est. *Cornel hic.* (Religiosus debet respicere Regulam, ut mulier vana speculum, *S. Vincent. Ferr de S. Franc. Seraph.*) Verè optimum exemplum bene vivendi, reliquit uobis omnibus IESUS Christus, ipse Magister omnium; ipse liber, & Regula religiosorum *Thomas Kemp. S. 3. ad Novit.*

FACULTAS REIMPRIMENDI

DIÆCESANA.

UT Dissertatio DANIELIS Conci-næ Ordinis Prædicatorum in To-mo priori reperta Bononiæ An. 1762 impressa, sub Titulo de Statu Religi-oso, Capitibus duodecim constans re-cudi possit & valeat, concedo facul tem, Die 28. April. 1765.

M. CASIMIRUS STĘPLOWSKI S Theologiæ Doctor & Professor, Collega Ma ior, Librorum per Diœcesim Cracoviens Censor.

mpp.

DISSERTATIO

De Statu religioso Præloquium.

Uatuor hoc de argumento volumina edidi, quorum primum inscribitur *Commentarius historico-apologeticus &c* alterum: *Disciplina Apostolico-Monastica.* Adversus hanc: *Disciplinam Apostolico-Monasticam* duo prodiere volumina; unum inscriptum: *Vindiciæ Regularium;* alterum hac epigraphe insignitum; *Vita Claustralis.* Hos duos libellos revera famosos plenos erroneis Commentis, fabellis, & dicterijs contrivi, & penitus labefactavi, opere inscripto, *Defensio Decretorum Concilii Tridentioni,* in duo volumina distributo, atq; jussu Sapientissimi Pontificis Benedicti XIV. edito. Ex his pauca decerpam.

CAPUT I.

Status Religiosi notio, & eiusdem obligatio aspirandi ad perfectionem evangelicam.

I. QUÆSTIO I. *Quid sit status Religiosus?* ℟. Eſt via facilius perveniendi ad perfectionem Evangelicam. A virtute Religionis quæ inter morales eminet, nomen ſuum ſortitur ſacer hic Status; idcircò Religioſus appellatur. Stabilitatem & immobilitatem ſecum, adfert. Ut ſit talis, requirit approbationem ab Eccleſia factam, ut habetur ex Concil. Later. IV. Cap. *Nimia*. Neceſſaria eſt quoq; Profeſſio trium votorum juxta aliquam ex Regulis approbatis à Sede Apoſtolica. Hinc ſinguli Ordines ſuam propriam Regulam habent, & Conſtitutiones, ad quarum normam ſtatum Religioſum profitentur.

II. QUÆSTIO II. *Utrum Religiosi teneantur ſub gravi peccato tendere ad perfectionem.* 2. ℟. Quæſtio hæc perſpicua indiget explicatione. Omnes Chriſtiani ſive Laici, ſive Eccleſiaſtici, ſive ſæculares, ſi-

ve claustrales, præcepto ligantur aspirandi ad perfectionem. Fortassè imperitis veritas hæc impervia erit. Sciant ergo oportet, perfectionem hanc de qua nunc nobis sermo est, in caritate sitam esse, ut Evang. & omnes Patres docent. Hinc *S. Th.* 2. 2. *q.* 186. *a.* 2. describit statum Religiosum quod sit: *disciplina quædam, seu exercitium perveniendi ad perfectionem.* Ut enim Religiosi facilius & expeditius, hanc metam attingant, tria Consilia Evangelica ad quæ revocantur cætera vovent. Hæc tria vota sunt instrumenta, & veluti currus rotæ, quæ viam sternunt ad hoc pallium assequendum. Omnia præcepta Evangelica, sunt media necessaria, consilia sunt instrumenta libera, ordinata ad præceptum caritatis Hoc præceptum est finis & meta omnium præceptorum & Consiliorum. Neq; in Consiliis igitur neq; in cæteris mandatis, sed in sola caritate sita, est perfectio Evangelica, ad quam sub præcepto aspirare omnes tum Christiani, tum viri Religiosi astringuntur. Cum Christus dixit

xit: *Estote ergo vos perfecti. Sicut & Pater vester Cælestis perfectus est.* Matt. 5. Non Monachis non Claustralibus hoc intonuit, sed omne prorsus genus humanum allocutus est, cum tunc Monachi nec Claustrales essent.

III. Crasso ergo obvolvuntur errore Christiani qui existimantes hanc perfectionem Evangelicam quid supererogationis esse, & Consilij, virisq; duntaxat Religiosis competere, nihil conantur ad eam consequendam. Caritas hæc separat animam ab amore mundi, & eorum quæ in mundo sunt, eamq; conjungit DEO. Et quo magis anima separatur à concupiscentia carnis, à concupiscentia oculorum, à superbia vitæ, ut inquit *S. Joan. Epist.* 1. *Cap.* 2. eo intimius DEO conjungitur. Ad hanc unionem cum DEO omnes Christiani ex præcepto astringuntur. Ergo omnes Christiani ad caritatis perfectionem tendere obligati sunt. Hoc duntaxat discrimen est, quod Christiani per solam præceptorum viam currere ad perfectionis me-

metam tenentur. Viri autem Religiosi, ut eam ipsam metam facilius assequerentur, Consilia amplexi sunt evangelica, & eadem tribus solennibus votis servanda sibi imposuere.

IV. Christiani igitur vigiles sint oportet in servandis præceptis, quæ orationis studium, sensuum custodiam, & carnis compressionem, æquitatem, cordisq; puritatem jubent, quia hæc & cætera omnia mandata, ut dixi sunt instrumenta necessaria, perveniendi ad caritatis perfectionem, seu conjunctionem cum DEO. Et quoniam hæc conjunctio major atq; intensior in uno ac in altero est, ideò unus altero perfectior evadit.

V. Contra viri Religiosi, præter hæc præcepta servare tenentur tria vota, & propriam Regulam & Constitutiones, quas Sancti Patriarchæ, Divino afflante Numine præscripsere, tanquam media quæ adjuvant, & facilius conducunt ad præstitutam metam.

VI. Unde inquies, colligere possu-

mus visos sive Christianos, sive Religiosos implere hoc præceptum aspirandi ad perfectionem? Christiani qui à vanis pompis, à Luxu, à fastu, ab occasione violandi præcepta Decalogi vigilanter abstinent; qui in orationis studium incumbunt; qui justitiam & æquitatem servantes, cuiq; quæ sua sunt tribuunt; quiq; sibi fieri vellent, alijs faciunt; qui proprij status officia implent: hi signa perhibent, se per viam Evangelicæ perfectionis ambulare.

VII. Si Christiani ipsi proprij status Officia, & munia regendi familiam, educandi filios, providendi domesticis necessaria, & cætera omnia implere debent; quanto magis propriæ Religionis munia, vota, ritus, statuta Legesq; exequi tenentur, viri Religiosi? Unde verò colligi poterit viros Religiosos perfectionis studio operam sincero animo impendere? Forsitan ex observantia silentij, ex orationis assiduitate, ex sensuum, carnis, & appetitionum compressione, ex votorum paupertatis castitatis & obedientiæ executione

ne? Profecto hæc omnia signa, satis probabilia sunt, at interdum fallacia. Hæc enim omnia hypocrisis fructus esse valent. Ut ille viam sibi paret ad regimen, ad præfecturas, ut sibi existimationem viri religiosi, & proprij instituti observatoris, comparet, exequi præfata omnia potest, & sub Sacræ Religionis pallio diaboli martyr evadere. Quænam ergo animi aspirantis ad perfectionem Christianam argumenta? Caritatis exercitia, amor erga omnes, patientia & tolerantia injuriarum, animi candor, lingvæ sinceritas, mentis docilitas, mundanarum rerum contemptio, politicorum respectuum proculcatio, pectoris evangelici fortitudo, sermones Christi, carni & sangvini hostiliter adversos, palam profitendi studium, propriæ existimationis mundanæ, neglectus. Hæc sunt indicia, quæ animum in perfectionis Christianæ studio percurrentem indicant: Siquidem reperiri media sine fine queunt. At finis consistere sine medijs nequit. Possunt itaq; cæremoniæ & observatio-

nes votorum, Constitutionum aliorumq; rituum extrinsecus apparere veste nuptiali destitutæ, & hypocrisis larva tectæ. At Caritatis exercitia, quæ sunt illorum finis, sine eisdem stare non queunt.

VIII. Hinc colliges non satis proprio muneri satisfacere illos Regularium Superiores, qui in suis Capitulis continenter clamant adversus quasdam cæremoniarum transgressiones, & vix aliud inculcant suis subditis, quàm silentij custodiam, chori frequentiam, jejuniorum & quarundam genuflexionum observantiam. Laudo hæc omnia; sed illud doleo, quòd prætermittant hortari, persvadere, & urgere ad caritatis exercitia. Accensa enim flamma hac in Religiosorum animis, cætera omnia spontè fluunt. Caritas quippe planta est fæcundissima, fructus pariens, ad æternitatem maturos. Caritas benigna est, patiens est, non æmulatur, non agit perperam, non inflatur, omnia sustinet, omnia suffert, non quærit quæ sua sunt, sed quæ IESU Christi, non reformidat sæculi potentiam

non pertimescit adversariorum calumnias; sed impavido pectore verbo, & opere Christi legem & propriæ Professionis munia exactè implet. Jgnis iste Cælestis semper ardet ubi adest, & flammas continenter emittit. Si arderet in Superiorum cordibus, dubio procul favillas suas immitteret in subditorum animos. Jlli ergò qui neglecta caritatis prædicatione, cæremoniarum tantùm observationem inculcant, ipsi se caritate impleant, ut hanc in alios transfundentes, optimos sibi subditos comparent.

IX. Caritas dulcissimo benevolentiæ fœdere animos conjungit, efficitq; cor unum, & animam unam. Jn ea communitate in qua aversiones, dissidia, tanctiones contrariæ servent; in qua Superiores versutiam, vafritiem, cor duplex, lingvam amphibologicam, prudentiæ larva induunt, candore, sinceritate, affabilitate pulsis, caritatis flamma certè non ardet; sed spiritus mendax & mundanus, & scientia, quam S. Jacobus diabolicam appellat do-

minatur. Si Superiores verbis laudant, factis tergiversentur, negent, spondeant, illudant, velificentur, adversentur, prout temporum rationes ferunt, inter subditos & ipsos Superiores; deprehensa illorum vafritia; nulla sinceritas, nullus animi candor, caritas nulla viget. Sed ècontra murmura, dissidia, aversiones, & perpetua bella grassantur. Superiores qui aperto animo, sincero corde, ingenua lingva subditos colligunt & amplectuntur, illos sibi devinciunt, obligantq; illo ipso tempore, quo favores denegant, dum impertiri salva lege nequeunt. Verùm in semitam à diverticulo alioquin oportuno revertamur.

X. Religiosi ergo illi qui neglecto Orationis, mortificationis, pænitentiæ, abstinentiæ & propriæ Regulæ atq; Constitutionum exercitio, ea solum peragunt, quæ prætermittere nequeunt, qui ludis, fabulationibus otio, solatijs diverticulis indulgent, qui sumpta cappa, aut pallio civitatem circumeunt, curiosa sectantur; qui si mensa ad palatum non sit instructa, ob-

mur-

murmurant, Superiorum exhortationes & mandata derident, & super eisdem jocantur, fabulantur, controversantur, non Evangelicæ perfectionis, sed æternæ damnationis viam percurrunt.

XI. Ut multa in pauca contraham, omnes Christiani sive laici, sive Religiosi aspirare ad Evangelicam perfectionem vi præcepti sub mortali astringentis tenentur, sed medijs varijs, quæ omnia per unicam & arctam viam ad eamdem metam ducunt. Christiani Laici sola præceptorum exacta observatione; Religiosi ad præceptorum executionem addunt trium votorum & propriarum Constitutionum observantiam. Hæc vota, hæ Constitutiones & Regulæ non sunt, inquiunt Patres, sarcinæ & pondera quæ opprimant; sed sunt alæ, quæ iter allevant, & sursum erigunt. Quamobrem status Religiosus, nuncupatur Schola facilius perveniendi ad perfectionem caritatis, ad quam omnes Christiani tendere astricti sunt. Gravius utiq; Religiosi, & scelestius peccant, hoc præ-

ce-

ceptum violantes, quam Christiani Laici. Quoniam Viri Religiosi uberiori gratiarum & donorum à DEO copia sunt instructi, faciliùs & commodiùs angustam calcare semitam Evangelicam queunt. Idcirco isti sacri legi, ingrati atq; nequissimi DEI servi habentur, cum tot talenta à DEO accepta prodigunt, & dilapidant. Quando quidem à curis sæculi à mundi periculis quibus miseri Christiani obnoxij sunt, segregati, nihil de victu, & vestitu cogitare coacti, unice vacare DEO, & proprii instituti observantiæ facillimè queunt. Quare dupliciter vapulabunt, si nanscisci perfectionem Evangelicam omittent, ne dum contemnent.

XII. Disputare Theologi solent; num satis sit trium votorum observantia, neglectis alijs legibus quæ ad gravem culpam non obligant: & rursus controversantur, num continuata istarum legum transgressio istarum legum inducat contemptum, virtualem, & interpretativum? Verum paucis rem dirimo, tria vota communi-

nia sunt omnibus sacris ordinibus. Quilibet Ordo Religiosus ab altero distingvitur suis peculiaribus Statutis, Regulis, & Constitutionibus. Ergo præter tria vota omnibus communia, necessaria est proprij instituti observantia, alioquin nullius determinati Ordinis esset Religiosus ille qui tria dumtaxat vota servaret. Necessaria itaq; est propriæ Regulæ, & Constitutionum observantia, ut quis dicatur studio vacare Evangelicæ perfectionis.

XIII. Num transgressio hujus aut illius Monasticæ Constitutionis iter intercipit perfectionis Christianæ? Distingvendus est animus constans & firmus propriæ Professionis implendæ, à transgressione hujus aut illius legis ex animi subreptione, & imbecillitate proficiscente. Quotidie labimur omnes. Qui ex infirmitate aliquam legem non obligantem ad culpam, saltem gravem, violant, cespitant, & aliquomodo claudicant in via; at continuo surgunt, animumq; & vires redintegrant, ut celerùs currant: at quia debiles & infirmi

mi sumus, denuo claudicamus, ac simu denuo alas resumimus plus & minùs, prout magis & minus caritatis ignis ardet in corde. Illi igitur qui ob communem infirmitatem aliquam Constitutionem violant, non sunt extra perfectionis viam, dummodo animum firmum & constantem servent propriæ Professionis servandæ. Contra qui passim proprij instituti leges peculiares violant, nihil earumdem transgressiones curantes, & in eadem corruptela perseverantes, extra arctam semitam sunt, atq; latam & spatiosam perditionis viam percurrunt. Neq; illis quidquam suffragatur quod in Conventibus morentur, ubi legum observantia, saltem majori ex parte, in desvetudinem abijt, quoniam nulla corruptela contra legem præscribit. Brevi, vota & Constitutiones reciproco nexu conjuncta sunt Constitutiones sunt votorum præsidia; vota sunt propugnaculum caritatis. Caritas, vota, & Constitutiones sibi mutuas manus porrigunt. Hoc nexu graviter læso & disrupto, totum ædificium

um corruat, necessum est. Qui deliberato animo proprias Constitutiones indiscriminatim violant, mentiuntur, si jactant aut votorum observantiam, aut caritatis exercitium.

XIV. Tria vota necessaria sunt ad Religiosum statum constituendum, & quidem solemni ritu emissa in faciem Ecclesiæ: status quippe iste firmitatem, & stabilitatem includit; Tria hæc vota Paupertatis, castitatis, & obedientiæ, bellum perpetuum denunciant tribus mundi malis, quæ S. Joan. *Epist.* 1. *c.* 2. describit. *Omne quod est in mundo, concupiscentia carnis est, & concupiscentia, oculorum, & superbia vitæ.* De his tribus votis mox sermo recurret. Jnterim si plura hac de re cupis, lege S. Thomam 22. 2. 186. *art.* 6. *&* 8.

CAPUT 2dum.

De Voto Paupertatis.

1. PAupertatis Votum est primum vitæ Regularis fundamentum. Jstius voti materia est abdicatio rerum temporalium ma-

manifestata à Christo Domino Math. 19. *Si vis perfectus esse, vade, vende, quæ habes, & da pauperibus.* Alia duo Consilia virginitatis colendæ, & voluntatis abnegandæ, hominisq; auctoritati subijciendæ, paucis expressit Magister Divinus. Verum methodum ipsam, qua Apostoli, primiq; Christiani executioni Evangelicæ paupertatis consilium demandarunt, clarè & distinctè *Actor.* 2. describit Evangelista Lucas. *Omnes etiam qui credebant, erant pariter, & habebant omnia communia. Possessiones, & substantias vendebant, & dividebant illa omnibus, prout cuiq; opus erant.* Fusiùs hanc paupertatis formam exprimit *c.* 4. S. Evangelista. *Multitudinis autem credentium erat cor unum, & anima una, nec quiquam eorum quæ possidebat, aliquid suum esse dicebat, sed erant illis omnia communia - - - Neq; enim quisquam egens erat inter illos - - Quoquot enim Possessores agrorum, aut domorum erant, vendentes afferebant pretia eorum quæ vendebant, & ponebant ante pedes Apostolorum. Dividebatur autem singulis prout cuiq; opus erat.*

II.

II. Hæc eſt illa Paupertas bonorum communione fulta, quam Chriſtus in ſuo Apoſtolico collegio præjecit ut fundamentum cæleſtis perfectionis, quæ in caritate ſita, amoris & concordiæ vinculo invicem & cum DEO conjungit. Bonorum enim proprietas cupiditatem accendit, & veluti civis ſeditioſus tumultus, jurgia, & diſſidia excitat, corda, animoſq; ſejungit, atq; in contrarias abſtrahit factiones. Communitas autem, cum omnem auferat proprietatem, radicem quoq; contentionum, rixarum, & diſſidionum revellit, & Cæleſtium Bonorum communionem inducit. Connexa enim hæc duo ſunt. 1mo *erat cor unum, & anima una.* 2do: *erat illis omnia communia.*

III. Paupertas generatim accepta plures excipit gradus: quorum alter dominium, & uſum cujuſq; rei ceu propria excludit; alter dominium, & uſum proprium reſpuit, capacitatem tamen ad dominium retinet; 3*tius*, qui nec dominium abſolutè abdicat, nec incapax dominij evadit, ſed

ſed tantum nulla re tanquam propria utitur; 4*tus* nec dominij nec uſus privationem prodit ſed eam dumtaxat bonorum menſuram admittit, quæ ad vitæ ſuſtentationem neceſſaria eſt, & cætera omnia reijcit. Ad hos quatuor gradus omnes alij reducuntur. 1*mum* paupertatis gradum nunc vovent Regulares. 3*tium* nuncupant Scholares Societatis alios duos quiſq; vovere poteſt.

IV. Theologi plurimi hanc exhibent paupertatis monaſticæ definitionem, *Votum paupertatis, eſt voluntaria bonorum temporalium abdicatio, per quam vovens ipſorum proprietate privatur.* alij præſſius ajunt *Eſt abdicatio dominij.* quæ definitiones ad Metaphyſicæ amuſſim exactæ paupertatem generatim acceptam deſcribunt, ſecus, ut executioni demandandam. Duo in hoc voto iſti diſtingvunt primum eſſentiale vocant in abdicatione dominij ſitum. Alterum accidentale appellant, quod uſum bonorum ſpectat. Hinc inferunt connexionem voti Paupertatis cum bonorum communi-

munitate accidentalem esse, quod de paupertate generatim accepta verum habet: num id ad Paupertatem monasticam explicandam sufficiat? mox dicam.

CAPUT 3tium.

Regulares voventes Paupertatem Evangelicam vovent ipsam Bonorum communitatem.

1. THeologi & Canonistæ omnes docent, Regulares vi præcepti Ecclesiastici graviter obligantis, Bonorum communitati astrictos esse, pulsis peculijs. quod autem hoc præceptum communitatis ipsam voti essentiam ingrediatur, vel extra divagetur, ad id quod caput disputationis est, perinde res se habet. Nam sive Regulares violent directe votum, dum peculium necessitate sublata retinent, sive præceptum, mortale Sacrilegium perpetrant: quare etiamsi falsum esset quod dicturus sum, non propterea aliquid emolumenti inde perciperent Regulares, cum juxta omnes & Theologos, & Canonistas, præcepto gravissimo Ecclesiastico obser-

vantiæ communis vitæ aſtricti ſint.

II. Et ut id quod dicturus ſum, evidentius pateat, ob oculos habeamus neceſſum eſt, paupertatis votum generatim acceptum, & ab omni circumſtantia præciſum, plures excipere gradus, quorum Capite Superiore mentio facta eſt: nec unum præ alio in hac acceptione prodeſſe, nec communitatem includere, aut reijcere alterum non minùs manifeſtum eſt, quodlibet nempe votum ſolenne materiam certam,& præfinitam ſibi vendicare. Quibus Conſtitutis evinco quod propoſui.

III. Regulares omnes Paupertatem DEO vovent, non incertam, non ad cujuſdam Metaphyſicæ definitionis amuſſim exactam, quam aliqui ſibi effinxêre; ſed eam Paupertatem vovent, quæ in eorum Regulis determinata eſt. Hæc prima propoſitio ineluctabilis eſt Paupertas enim latitudinem, & gradus plurimos admittit, ut omnes fatentur, & reipſa conſtat: ergo voventis intentione determinari debet. Hæc autem determinatis fieri à ſingulis Re-

Regularibus nequit, alioquin tot essent paupertatum genera, quot sunt voventes, & omnia confusa & perturbata essent. Quamobrem omnes Sacri Ordines suas Regulas habent, in quibus definita est Paupertas, quam omnes ejusdem Ordinis profiteri debent. atqui omnes Regulæ SS. Basilij, Augustini, Benedicti, Francisci, & omnium Sanctorum Patriarcharum pro materia voti Paupertatis determinant vitam communem. Ergo Regulares voventes Paupertatem vovent vitam communem nisi Propositio secunda vera sit, sponte cadere causa velim. Possem huc transcribere omnium Regularum textus, quos brevitatis studio prætereo. Satis sit in transcursu indicare in omnibus præfatis Regulis similia haberi. *Sint vobis omnia communia,* ut legitis in actibus Apostolorum.

IV. Verum quamvis hæc argumentatio falsa esset, non propterea, ut dixi, licitum peculium foret Regularibus, cum juxta omnes tum Theologos, tum Cano-

niſtas graviſſimo præcepto Eccleſiaſtico
vitam communẽ ſervare teneantur cujuſq;
privati peculij expertem hinc Religioſus
omnia ſua tum præſentia, tum futura, ſub
Religionis dominio ponit, ea conditione
& pacto ut Religio de ijs Bonis in com-
munem omnium Religioſorum uſum di-
ſponere, ut ſibi expediens viſum fuerit
quæat: & Religio viciſſim eodem vinculo
ſe obſtringit victum, & veſtitum, & o-
mnia neceſſaria Religioſo præſtandi. Por-
ro ſicut in quolibet contractu una defici-
ente parte in ſuo explendo munere, defi-
ciat quoq; altera neceſſe eſt: ita ſimilite
ſi Religio incongrua victus & veſtitu
proviſione deſit officio ſuo, continuo i
Religioſo Profeſſo jus oritur natura
quemlibet antecedens contractum, victu
& veſtitum illum quem Religio tribue
deberet, comparandi. Hoc eſt totum quo
in favorem Religioſorum, & peculij pri
vati dici poteſt. Cæterum tam Religio
ſeu Superiores Religionum, quam Relig
oſi graviſſimo præcepto obſtringuntur n

dintegrare contractum, si fractum sit; vel observare, si consistat, ut infra dicturus sum.

CAPUT 4tum.

Decreta Concilij Tridentini, & Constitutiones summorum Pontificum urgent Regulares ad exactam vitam communem, pulsis privatis peculiis.

1. PRætermissis antecedentium Conciliorum, & Pontificum Decretis, quæ vitam communem Regularibus præcipiunt, rescribam dumtaxat ea quæ Tridentinum præcipit *Sess.* 25 *c.* 1. Quoniam „non ignorat S. Synodus, quantum ex „monasterijs piè institutis, & rectè admi„nistratis, in Ecclesia DEI splendoris, „atq; utilitatis oriatur, necessarium esse „censuit, quo faciliùs ac maturiùs, ubi „collapsa est, vetus & Regularis discipli„na instauretur, & constantiùs, ubi con„servata est, perseveret, PRÆCIPERE, „prout hoc Decreto PRÆCIPIT, ut o-

„ mnes Regulares, tam viri, quam Muli-
„ eres, ad *Regulæ* quam Professi sunt præ-
„ scriptum vitam instituant, & compo-
„ nant: *atq; imprimis, quæ ad suæ Professio-*
„ *nis perfectionem, ut obedientiæ, Paupertatis,*
„ *& Castitatis, ac si quæ alia sunt alicujus*
„ *Regulæ & Ordinis peculiaria vota,* &
„ PRÆCEPTA *ad eorum respectivè essen-*
„ *tiam,* NECNON AD COMMUNEM
„ VITAM, *victum, & vestitum conservan-*
„ *da pertinentia, fideliter observent:* O-
„ mnisq; cura & diligentia à Superioribus
„ adhibeatur tam in Capitulis generalibus,
„ & provincialibus, quam in eorum visi-
„ tationibus, quæ suis temporibus facere
„ non prætermittant, ut ab illis non rece-
„ datur, cum compertum sit, ab eis non
„ posse ea, *quæ ad substantiam vitæ Regula-*
„ *ris pertinent, relaxari.* Si enim illa quæ
„ bases sunt, & fundamenta totius Regula-
„ ris disciplinæ, exactè non fuerint ob-
„ servata, totum corruat ædificium, neces-
„ se est.

II. „ Rursus idem Concilium *c.* 2.

ad-

„ addit: *Nemini igitur Regularium* tam viro-
„ rum, quam Mulierum *liceat bona immo-*
„ *bilia, vel mobilia,* cujuſcunq; qualitatis
„ fuerint, etiam quovis modo ab eis ac-
„ quiſita tanquam propria, AUT ETI-
„ AM NOMINE CONVENTUS *poſſi-*
„ *dere, vel* TENERE; ſed ſtatim ea. Su-
„ periori tradantur. Conventuiq; IN-
„ CORPORENTUR. Nec DEINCEPS
„ LICEAT Superioribus bona ſtabilia a-
„ licui Regulari concedere, etiam ad u-
„ ſum fructum, vel USUM, ADMINI-
„ STRATIONEM, aut Commendam.
„ Adminiſtratio autem Bonorum Mona-
„ ſteriorum, ſeu Conventuum *ad ſolos Of-*
„ *ficiales* eorundem, ad nutum Superio-
„ rum amovibiles pertineat. Mobilium ve-
„ rò uſum ita Superiores permittant, ut
„ eorum ſupellex ſtatui paupertatis quam
„ profeſſi ſunt, conveniat: nihilq; ſuper-
„ flui in ea ſit: nihil etiam quod ſit neceſ-
„ ſarium, eis denegetur. Quot ſi quis a-
„ liter, quidquam teneredeprehenſus, aut
„ convictus fuerit, is biennio activa &

„ passiva voce privatus sit, atq; etiam juxta suæ Regulæ, & Ordinis Constitutiones puniatur.

III. Clemens VIII. confirmavit Tridentini Decreta Constit: data Anno „ 1590. in qua hæc præscribuntur. *Imo* „ quo *Tridentini* Concl Decreta de *paupertatis voto* custodiendo fidelius observentur; præcipitur, ut nullus ex Fratribus, etiamsi Superior sit, Bona *immobilia*, vel *mobilia*, aut *pecuniam*, *proventus*, *census*, *Elemosynas*, sive ex Concionibus, sive ex lectionibus, aut pro Missis tam in propria Ecclesia, quam ubicunq; celebrandis, aliisve ipsorum justo labore & causa, & quocumq; nomine acquisita, etiamsi subsidia consangvineorum, aut piorum largitiones, legata, aut donatione fuerint, tanquam propria, aut *etiam nomine Conventus*, possidere possit; sed e statim superiori tradantur, & incorporentur: atq; cum cæteris illis bonis reditibus, pecunijs ac proventibus, con fundantur, *quo communis* inde victus, &

ve-

„ vestitus omnibus suppeditari possit. II.
„ Neq; *Superioribus*, quicumq; illi sint,
„ ullo pacto liceat eisdem Fratribus, aut
„ eorum alicui bona stabilia, *etiam ad u-*
„ *sum, fructum*, vel USUM, *administratio-*
„ *nem, aut commendam* etiam DEPOSITI,
„ aut CUSTODIÆ nomine concedere.
„ III. eorum verò quæ ad necessitatem
„ concessa erunt, nullus quidquam possi-
„ deat, ut proprium, neq; ut proprio uta-
„ tur. IV. Qui in præmissorum aliquo
„ deliquerit, pænas nedum â Concilio
„ Trid: præscriptas, sed alias quippe mul-
„ to graviores Superiorum arbitrio impo-
„ nendas incurrat. V. NULLA *quorum-*
„ *cunq; Superiorum* DISPENSATIO,
„ NULLA LICENTIA *quantum ad bo-*
„ *na immobilia, vel mobilia excusare possit*,
„ quo minus culpa & pænæ ab ejusdem
„ Concilii Decretis impositæ, & ipso fa-
„ cto incurrendæ obnoxij sint, ETIAM-
„ SI SUPERIORES ASSVERENT,
„ HUIUSMODI DISPENSATIONES,
„ aut LICENTIAS CONCEDERE

„ POSSET: QUIBUS EA IN RE FI-
„ DEM MINIME ADHIBERI VOLU-
„ MUS. VI. Fratrum veſtitus, & ſupellex
„ cellarum ex communi pecunia compa-
„ retur, & omnino uniformis ſit Fratrum,
„ & quorumcunq; Superiorum, Statuiq;
„ paupertatis quam profeſſi ſunt, conve-
„ niat. Nihil etiam quod alicui ſit neceſ-
„ ſarium, denegetur. VII. Quæcumq;
„ Fratrum veſtes ſive laneæ, ſive lineæ, o-
„ mniſq; alia ſupellex in aliquem commo-
„ dum conventus locum deferantur: ibiq;
„ ab uno, vel duobus Fratribus huic mu-
„ neri deputatis diligenter cuſtodiantur,
„ ut inde Superioris arbitrio, prout cuiq;
„ opus fuerit ſubminiſtrari opportune
„ poſſint. VIII. Omnes etiam Superiores,
„ quicumq; illi ſint, eodem pane, eodem
„ vino, eodemq; obſonio, ſive (ut ajunt)
„ pictantia in communi menſa prima vel
„ ſecunda, niſi infirmitatis cauſa impediti
„ fuerint, veſcantur: neq; ſingulare ali-
„ quid, quo privatim quiſq; in cibum
„ mutatur, ullo modo offerri poſſit. Si qui
in

„ in ea re peccaverit, nihil ea die alimen-
„ percipiat, nisi panem, & aquam. IX.
„ Superiores omnes etiam Generales, vel
„ qui reditus, aut præstationes particula-
„ res ratione officiorum habent, eorum
„ accepta, & expensa, in libro distincto
„ fideliter, & diligenter adnotari curent;
„ neq; in alios usus, quam ratione Officij
„ sui necessarios, quidquam expendant.
„ Cum vero contigerit ipsos in aliquo
„ conventu commorari, eam pecuniæ
„ quantitatem in commune conferant ex
„ qua sibi, & ijs qui cum ipsis erunt, vi-
„ ctus ad præscriptum Regulæ & Consti-
„ tutionum suppeditetur. X. Nullus ex
„ Superioribus locorum administrationem
„ Bonorum, aut aliarum rerum, dispensa-
„ tionemq; pecuniarum, & redituum sui
„ Conventus, per seipsum habere, sive e-
„ xercere possit; sed universum id onus
„ tribus Fratribus ejusdem Conventus à
„ Generali ita demandetur, ut unus re-
„ rum, & Bonorum, redituumq; colligen-
„ dorum, ac exigendorum curam habeat;

„ alter tanquam depositarius pecunias, ac
„ cætera ab illo collecta, exactè & fideli-
„ ter asservet; aliùs de pecuniis, & rebus
„ à Depositario acceptis Priori & Fra-
„ tribus, ac Conventui universo, de neces-
„ sarijs, mandante tamen ipso Priore, non
„ secundum proprium affectum, sed juxta
„ caritatis Regulam, veluti bonus dispen-
„ sator, provideat, officiorum, hujusmodi
„ confusione penitus interdicta. XI. Cæ-
„ terum hi tres tam impensi, quam acce-
„ pti, singulis mensibus Superiori locali,
„ adhibitis etiam duobus, vel tribus Fra-
„ tribus ejusdem Conventus, probatiori-
„ bus, rerumq; usu peritis, rationem red-
„ dant. Deinde ipsemet rursus præsenti-
„ bus Priore, & peritis prædictis, Gene-
„ rali cum advenerit. Deniq; ipse Gene-
„ ralis in quolibet proximo Capitulo Ge-
„ nerali, saltem coram tribus judicibus ab
„ ipso Capitulo ad hoc Constitutis, illo-
„ rum omnium, universamq; suæ admini-
„ strationis tam publicæ, quam privatæ,
„ rationem reddere teneatur: cujus etiam
exem-

„ exemplum Authenticum ex actis Capi-
„ tuli describâtur, ad hoc ut ad omne
„ mandatum nostrum, vel Sedis Aposto-
„ licæ transmitti possit. XII. Jn uno quoq;
„ Conventu, Fratrum is tantùm deinceps
„ constituatur, & in posterum retineatur
„ numerus, qui vel ex reditibus illius pro-
„ prijs, vel ex communibus consvetis, vel
„ etiam singulorum eleemosynis, aliisq;
„ quibuscunq; obventionibus in commu-
„ ne, ut præfertur, conferendis commodè
„ possit sustentari. Reditus verò, & supra-
„ dicta omnia in communi loco, ac tuto
„ diligenter asserventur. XIII. Superiori-
„ bus autem, *ne Concilij Trid: aut hæc no-*
„ *stra declarare, interpretari, aut relaxare*
„ *ullo modo possint; omninò interdicimus, &*
„ *prohibemus, decernentes irritum &c:* Si quis
„ autem contra præsumpserit attentare, is
„ eo ipso omni gradu, Officioq; privatus,
„ & ad ea perpetuo inhabilis existat.

IV. Urbanus VIII. Confirmavit præfatam Clementis VIII. Constitutionem, ut habetur in Bullario Romano, *Tom.*

4. Pag. 63. & Paulus V. Gregorius XV. Alexander VII. & Jnnocentius X. Confirmarunt Clementis, & Urbani Constitutiones: Jstorum Pontificum testimonia prætereo ne sim longus.

V. Tandem Jnnocentius XII. & Trid: Decreta, & Antecessorum Pontificum Constitutiones confirmavit, atq; adversus falsa, & erronea commenta roboravit, ac omnemq; tergiversandi & cavillandi radicem averroneavit. Decreta hæc habentur in Bullario ejusdem Pontificis Pag. 267. & seqq. Jnitium Decretorum hoc est. *Sanctissimus &c. Ut regularis disciplina ad Religiosorum salutem, & totius Christiani populi ædificationem utilitatemq; sarta tecta custodiatur, ac vigeat, ac sicubi collapsa est, adjuvante Domino, reparetur; constituit, & declaravit, se licentiam recipiendi Novitios in singulis approbatis Ordinibus benignè concessurum; dummodo tamen, quæ pro regulari vita rectè instituenda, tam à Sacrosancta* SINODO TRID: *quam à prædecessoribus Nostris Romanis Pontificibus, præcipuè verò*

fel: record: CLEMENTE VIII. *in Decretis Generalibus pro Regularium reformatione, necnon* INNOCENTIO X. *&* ALEXANDRO VII. *pro Novitiorum receptione, & Professorum educatione, salubriter constituta sunt quibus omnibus firmiter inhæret Sanctitas sua, eaq; quatenus opus sit* CONFIRMAT, *& renovat, (salvis tamen in hac parte singulorum Ordinum Statutis, seu aliis ordinationibus, ab Apostolica sede in* FORMA SPECIFICA, *post eadem decreta forsitan approbatis, aut editis) exactè, & inviolate serventur.*

VI. Omissa fuerat in disciplina Apostolicomonastica illa periocha (*salvis tamen in hac parte &c*) Utpote non necessaria, tum quod non exactam communitatem spectat, tum quod de approbatione *in forma specifica* sermo est, qua approbatione compertum est, nullas Regularium Constitutiones peculium permittentes post Clementem VIII. fuisse confirmatas. Hoc jamjam clarius patebit. Quæ sequuntur igitur causam dirimunt.

VII. *Quocirca Sacra Congregatio ab eodem Sanctissimo Domino nostro, super disciplina regulari specialiter deputata - - - de mandato Sanctitatis suæ præsentis Decreti tenore denunciat omnium & singulorum ordinum Regularium Superioribus, tam generalibus, quam Provincialibus, quocunq; nomine nuncupentur, cæterisq; ad quos spectat, ut in una quaq; Provincia, per Italiam & Insulas adjacentes, quam primum deputent, aliquos Conventus, quos magis aptos censuerint, vel unum saltem, ibiq; authoritate Apostolica statuant omnimodam observantiam Regulæ, & Constitutionum cujusq; Ordinis, & Decretorum Apostolicorum, præcipuè verò* EXACTE VITÆ COMMUNIS. *Postquam verò Regularem observantiam, & signanter quoad* EXACTAM VITAM COMMUNEM CUM AFFECTU *stabilitam fuisse, tam ex eorumdem Superiorum Generalium, seu Provincialium relatione, quam præpositi, & Fratrum in præfatis Conventibus degentium,* JUREJURANDO FIRMATO TESTIMONIO - - - *eidem Sacræ Congregationi suffi-*

sufficienter constiterit, tunc Sanctitas sua anterdictam licentiam, quam hactenus distulit, Novitios ibidem recipiendi benigne concedet. - - - -

Porro: ne Regularis disciplina, dum in Conventibus jam erectis statuitur, relaxetur in erigendis, & quod una ex parte constituitur, simul ex altera destruatur; Sacra Congregatio, Sanctitate sua similiter approbante, statuit, atq; decrevit, nulla imposterum Monasteria; Collegia, Domos, Conventus, aut alia Religiosorum loca fundari, erigi, aut quovis modo institui, debere, nisi sub EXPRESSA OBLIGATIONE EXACTÆ VITÆ COMMUNIS *ab omnibus Religiosis ibi commorantibus perpetuò, & inviolatè servandæ, ac præterea nullas deinceps admittendas hujusmodi fundationes, nisi præter alia ad id requisita, priùs legitimè constiterit, adesse annuos reditus, vel certam eleemosynarum spem, quibus duodecim saltem Religiosi in* EXACTA VITA COMMUNI *commodè valeant sustentari.*

VIII. Perpendat nunc, quæ sequuntur

tur, qui contra me ſcribens ait *cute, & de induſtria* præteriiſſe ſupra indicatam periocham: *Salvis tamen* &c. perpendat, inquam, quæ ſequuntur in Decreto Jnnocentiano.

IX. *Non obſtantibus circa præmiſſa* OMNIA *&* SINGULA *Conſtitutionibus, & Ordinationibus, Apoſtolicis necnon quorumcunq; Ordinum* STATUTIS, *conſvetudinibus, privilegijs, cæteriſq; contrarijs quibuſcunq;.*

Ad extremum eadem Sacra Congregatio regulares omnes, cujuſcumq; Ordinis & inſtituti ſint, SANCTITATIS *ſuæ verbis ſeriò admonet, & in Domino obteſtatur, ut omni mora poſtpoſita, ſicut filios obedientiæ decet, ad Regulæ quam amplexi ſunt, præſcriptum, vitam inſtituant, & componant, decretiſq; Apoſtolicis pro* ÆTERNA *illorum* SALUTE *editis, ſincerè, fideliterq; pareant. Nec ab eorum obedientia inanibus interpretationibus, & fallacijs aut* RELAXIONUM PRÆTEXTIBUS, AD EXCUSANDAS EXCUSATIONES IN PECATIS *adduci ſe ſinant.*

nant. Sed Professionis suæ memores qua se totos DEI manciparunt, obsequio, susceptæ Christianæ perfectionis iter, arduum quidem, sed divinæ caritatis dulcedine aspersum abjectis terrenarum rerum curis, alacriter prosequantur.

X. Tandem ne prætextu silentij, & tolerantiæ Sedis Apostolicæ quipiam honestare contrariam corruptelam posset, sequens edidit idem summus Pontifex Jnnocentius XII. decretum insertum citato Bullario *pag.* 309. cujus initium est *Debitum pastoralis Officij*. in quo hæc inter alia habentur.

XI. *Sicut non sine gravi animi nostri molestia, accepimus, tametsi decretorum hujusmodi observantia in plerisq; Religiosorum virorum Monasterijs, seu conventibus, prosperè ac feliciter introducta fuerit, atq; ex inde inibi uberior in dies electi Sanctorum operum frumenti messis benedicente Domino exurgat; non eosdem tamen alibi cæleste idem semen, afferat fructus, neq; enim cessavit, nec adhuc cessat humani generis hostis in agro DEI super*

per seminare Zizania, quæ Patrisfamilias sementem suffocant: hinc est quod nos prophetici illius moniti memores: Clama, nè cesses, quasi tuba exalta vocem tuam: ut constans enixaq; voluntas nostra inceptum opus hujusmodi peculiari studio, summaq; animi contentione, prosequendi magis ac magis innotescat, omnisq; TRANSGRESSORIBUS VANO, FALSOQUE SILENTIJ NOSTRI PRÆTEXTU, sese excusandi occasio penitus præcidatur, motu proprio prædictam Congregationem Cardinalium, & Prælatorum super disciplina regulari, tenore præsentium perpetuo approbamus, &c. - - - - ipsius autem Congregationis à nobis sic confirmatæ facultates istæ esse debeant, - - - - designandi, ac deputandi pro Novitiatibus, & Professuris Conventus, Monasteria, Collegia, ac domus &c - - - - Decreta tum fel. record: CLEMENTIS Papæ VIII. Prædecessoris Nostri super Reformatione Regularium - - - - EXACTÆ VITÆ COMMUNIS, observantiam promovendi, atq; ad hunc effectum dumtaxat novas quorumcunq; Conventuum, Monasterio-

rum

rum, Collegiorum, & domorum hujusmodi fundationes diligenter examinandi, ne ulla scilicet in posterum Religiosorum virorum loca fundari, erigi, aut quovis modo institui contingat, nisi in quibus eadem VITÆ COMMUNIS juxta ultimum dictorum Decretorum præscriptum perpetuo & exacte servari valeat &c.

Non obstantibus &c: quorumvis Ordinum Congregationum, Societatum, & Institutorum, aliisq; quibusvis etiam juramento firmatis, CONFIRMATIONEQUE APOSTOLICA, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consvetudinibus, privilegiis quoq; indultis, & litteris Apostolicis ejusdem Ordinibus, Congregationibus, Societatibus, & Institutis, illorumq; Superioribus, & personis, ac aliis quibusvis sub quibuscumq; verborum tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam, derogatoriarum derogatoriis, aliisq; efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis irritantibus, ac aliis Decretis in genere, vel in specie, vel aliis quomodolibet in contrarium concessis, confirmatis, & innovatis &c.

XII. Tandem Jnnocentius XII Congregationem peculiarem instituit qui juramentum exactæ communitatis servandæ præstandum à Regularibus recipiat antequam facultatem impertiat admittendi ad Religionem. Opere pretium existimo subjicere istius formam juramenti. Est autem tenoris sequentis:

Exemplar formularij quod iurant Regulares servandæ exactæ communitatis.

Nos infrascripti fidem facimus, & VERBO VERITATIS *testamur, quod in hoc Conventu N. stabilita est* PERFECTA BONORUM COMMUNITAS *& omnia Bona fratrum particularium, tum quoad* OMNES PECUNIAS, *tum quoad vestes &c alia, sive sint census vitalitij, sive eleemosynæ ex prædicationibus, sive undequaq; provenientia,* OMNIA SINT CONFUSA, *cum Bonis & reditibus Conventus, & ipsis in corporata juxta Decreta Sanctæ memoriæ* CLEMENTIS VIII. *&* JNNOCENTIJ XI.

&

& Sacræ Congregationis Disciplinæ, ita ut ex ipsis omnibus æqualiter provideatur, tam tempore sanitatis, quàm infirmitatis. Et est stabilita Vestiaria Communis, in qua repositæ sunt omnium fratrum vestes, ac omnia quæ ad communem usum sunt: ex qua Vestiaria omnibus æqualiter providetur juxta uniuscujusq; fratris indigentiam. In hoc etiam Conventu ultra Bonorum supradictorum perfectam communitatem, viget Regularis observantia secundum rigorem Constitutionum nostrarum. Et Novitij in hoc Conventu Religiosè enutriuntur, & educantur in omnibus exercitijs ad statum Religionibus nostræ spectantibus, & tam de die, quàm de nocte probantur. Quare humiliter supplicant infrascripti, cum JURAMENTO, *omnia supradicta affirmantes, Sacræ Congregationi Disciplinæ regularis, pro licentia recipiendi juvenes ad habitum. Actum die &c. &c. &c.*

XIII. Hoc est juramentum quod Sacræ Congregationi super Disciplina Regulari exhibent Regularium Superiores quoto biennio, aut triennio, ut facultatem re-

recipiendi Juvenes ad habitum Religioni
ab eadem Sacra Congregatione obtine
ant. Hypothesim formemus, in qua Ro
mana Sedes possit, & velit præcipere vi
tam communem, omni privato peculio va
cuam. Jn hac hypothesi possetne clario
ribus verbis, luculentioribus, & urgentio
ribus clausulis uti præ iis, quas adhibui
in rescriptis decretis? Quo ergo se recipi
ent oppositum opinantes? Jnvenire ne po
sunt ipsi aut expressiones luculentiores
aut formulas efficaciores, præcipiendi a
exactæ communitatis observantiam? N
gabunt ne Romanæ Ecclesiæ potestate
præcipiendi perfectam rerum communita
tem? Nulla hic ad effugium rima patet.

CAPUT V.

Communitate sublata, nec votum obedientiæ nec Regularis disciplinæ observantia consistere diu valent.

1. Violatio paupertatis: est scopulus a
quem facillimè impingunt viri cla

stra-

ſtrales. Hinc tam antiquæ, quàm poſteriores Religiones paſſæ ſunt plus & minus relaxationem. Nihilominus Sacrorum Ordinum Jnſtitutores non modo hanc paupertatem exacta vita communi circumſcriptam non mitigarunt, ſed fortioribus præſidijs munierunt. Ordines Mendicantes videntes collapſam diſciplinam monaſticam ob redundantes divitias, rejecerunt divitias, & reditus etiam in communi poſſidendos, & mendicato vivere ſtatuerunt. His ſucceſſere Clerici Regulares, qui collapſam Mendicantium diſciplinam ſpectantes, ne huic viciſſitudini obnoxij & ipſi eſſent, paupertatem adeò ſeveram præſcripſere, ut alij nec pro Miſſarum celebratione oblationes recipere, alij nec petere eleemoſynas ſtatuerint. Cur hoc? Paupertatis Conſilium liberum eſt. Divitias poſſidere nihil abſolutè mali præfert. Sacrorum Ordinum Patriarchæ tot ſæculorum experimento didicere iſtius vitæ communis obſervantiam difficillimam eſſe, & facillimè à voventibus violari. Jllo-

rum caritatis erat, hanc temperare pau-pertatem, peculia, & cenſus vitalitios per-mittere, ut hac via occaſiones peccandi à ſubditis ſuis removerent. Quando enim lex de re libera & innoxia, difficilè à ſub-ditis ſervatur, ſapientis legislatoris eſt, aut eamdem tollere, aut eam temperare, & communi uſui accommodare.

II. Contra, Omnes ad unum Pátri-archæ non modo paupertatis legem non relaxarunt, ſed ſeverius eam roborarunt, & novis præſidijs munierunt. Cur nemo SS. Patriarcharum peculia, & reditus pri-vatis Religioſis conceſſerunt? Cur illa ſe-veriſſimè prohibuere omnes nullo exce-pto? opponant mihi vel unum Patriar-cham qui peculia, & reditus privatos con-ceſſerit; & faſces illis ſubmittere, atq; vi-ctoriam canere volo.

III. Quid ergo cauſa eſt, cur o-mnes Sancti Patriarchæ huc conſpirarunt, ut unanimi conſenſu, hoc paupertatis, vo-tum reſtringerent, arctarent, atq; omni excogitabili modo firmarent? Quia ſublata

com-

communis vitæ paupertate, concidat exactæ obedientiæ votum, & disciplinæ regularis observantia necesse est. Siquidem Professio vitæ Regularis ad paupertatem quod attinet, contractus mutuus est, ut indicavi, vi cujus subditi omnia bona & præsentia, & futura, solenni ritu Religioni cedunt; Religio vicissim eodem Sacro vinculo se astringit alendi, vestiendiq; subditos tum sanos, tum infirmos. Si Religionum Prælati oppignoratam fidem non solvunt, subditis omnia necessaria ministrantes, necessario consequitur, subditos obedientiæ vinculo solutos esse, quantum ad comparanda ea quæ pro victu & vestitu necessaria sunt. Ergo sublata communitate, obedientiæ votum, atq; adeo ipsa disciplina Regularis corruit.

IV. Jndustriæ, labores, media quæ subditi adhibent ut peculium acquirant, sæpissimè Religioni non congruunt. Si Prælati impedire ea pertentant, subditi jus naturæ opponunt sibi prospiciendi in victu & vestitu à Prælatis non collato.

Quandoquidem in clauſtris, à quibus exulat perfecta communitas, pro veſtibus aliqua ſumma traditur, alibi major, alibi minor, quæ pro integro non ſufficit. Cellarum ſupellex integra ſaltem non datur; Pro itineribus, pro epiſtolis aut parum, aut nihil. Pro infirmitate curanda quædam, ut in hoſpitali, porriguntur; & qui non habent unde ſibi ſubveniant, miſerrimè langvent. Qui verò abundant, abſit infirmis fratribus quidquam tribuant. Hinc alij in penuria ſumma decedunt, alij morientes plurimam pecuniam relinquunt; Quibus auxilijs compararunt ingentia peculia?

V. Fac Prælatos prohibere ſubolitis ineptis ne conciones habeant, quia ea morum probitate non ſunt præcliti, quæ requiritur ut extra clauſtra Chriſtianis exemplo ſint, ne Monialium Confeſſiones audiant, ne ſe negotijs terrenis immiſceant, ne patrocinia ambiant, ne vagentur per Civitates; continuo in clamant ſubditi; ſi hæc lucra amittimus, quis nobis veſtes

stes, quis epistolarum, itinerum, infirmitatum, expensas solvet? Quis *chocolate*, quis *tabaccum*, quis tot alia aut necessaria, aut congrua porriget? Census vitalitij aut exigui, aut nulli sunt &c: communi patrimonio nobis non providetur: ergo naturæ jure, quod omne votum antecedit, hæc nobis comparare justè possumus. Quid hinc? Literarum rudes, morum integritate, vel prudentia destituti è claustris exeunt, concionantur imperiti, Confessiones audiunt indocti, negotia tractant inepti. Jlli favores & patrocinia aucupantur; isti præfecturas & officia ambiunt. Si Prælati intercidere velint, subditi opponunt, ut dixi, jus naturæ.

VI Mala, scandala, disciplinæ relaxatio, & alia absurda, quæ hinc proficiscuntur, nolo meis verbis exprimere. Dionysius Carthusius de *Refor: Claustr:* c. 16. hæc scribit. *Ex peculio tanquam ex venenosa radice multa peccata proveniunt, utputa contumacia, superbia, contentio, partialitas, avaritia, vanagloria, invidia, mendacium*

luxuria. Quoniam abundantes in peculio ad resistendum suis Superioribus fiunt audaces, nec disciplinam, & correptionem patienter suscipiunt, partialitates efficiunt, & interdùm commessationibus, & ebrietatibus vacant, ex quibus ad vitia carnis labuntur, & votum suum de Castitate servanda sceleratissimè frangunt. Quid si nos hac scribendi libertate uteremur? Similia, & graviora absurda ex peculio manantia describunt Trithemius, Nyder, S. Antonius, Cajetanus, & communiter Theologi. En rationum momenta cur SS. Patriarchæ etiam ultimæ ætatis pecculio bellum indixere. Alias austeritates, ut jejunia, vestitum asperum, & plura alia pænitentiæ exercitia aut linierunt, aut sustulerunt. Communitatem verò bonorum, licet agnovissent fuisse lapidem offensionis ad quem plures impegerunt, non modo non liniere sed, ut dixi, severius illam præceperunt: quia hac exacta bonorum communitate sublata, corruat universa disciplina monastica oportet.

CA-

CAPUT VI.

Quam hostiliter pugnent cum voto paupertatis monasticæ census vitalitij. Excusationes & sophysmata quibus incrustari peculiorum corruptela solet.

I. DIvitiæ & paupertas evangelica non minus opponuntur quam castitas, & luxuria. Quare Christus dixit: *Si vis perfectus esse, vade, vende quæ habes & da pauperibus.* Vendere, & retinere non ne invicem hostiliter pugnant? nonne hæc duo: vendere omnia, ut omnes Patres interpretantur, & ipsum Evangelium clarè & perspicuè edisserit: & retinere aliqua, Chymæram monstrosam constituunt? & tamen Chymæra hæc familiaris est. Antequam professionem juvenes edant, census vitalitios sibi reservant ditiores, aut minores, prout domesticum patrimonium permittit.

II. Reponunt: se reservare hos reditus non sibi, sed Religioni. Religio enim absolutum dominium horum edituum

habet; Religioſi verò purum merumq́; uſum facti ex licentia, & facultate Superiorum. Dominium autem, non merus uſus facti cum paupertatis, voto pugnat. Rectè & venuſtè. Quid appetitiones noſtras explet, & ſaturat, dominium, an uſus? Dominium abſolutè ſterile eſt, & unicè appetitur propter uſum. Si ſepares ab uſu dominium, hoc futile, & vanum evadit. Ego facillime tibi perfectiſſimum dominium concederem, dummodo uſum pecuniarum ſemper Religio haberet? Quid tibi dominium hoc in caſu prodeſſet? ſi maritus dominium, alter uſum haberet uxoris, iſne caſtitatem ſervaret? Maritus cum ſuo dominio continens eſſet & caſtus, alter cum ſuo ſolo uſu facti venerem expleret.

III. Inſiſtunt: Superior ad nutum revocare hunc uſum valet. Peregregie. At nunquam revocat, ut experientia conſtat. Si revocare ad nutum Superiores peculij privati uſum valent, cur reipſa non revocant? Cur communitatem exactam non invehunt? Cur Regulis, & tot Concilio-

rum, & Summorum Pontificum decretis non parent? Responsum pressum & perspicuum exhibito.

CAPUT VII.

De ludis Regularium, & alijs quæ cum voto paupertatis pugnant.

I. QUÆSITUM 1. *Licitò ne sunt Regularibus ludi alearum & sortis?* RESP: Ludis, qui in jocoso sermone, factisq; ludricis sistunt, ut qui corpus exercent, quiq; ad spiritum exhilarandum, viresq; instaurandas directi sunt, indulgere Religiosos posse, omnes cum S. Thoma 2. 2. *q.* 168. *a.* 2. Concedunt.

II. Contra Theologi, & Regulæ omnes à Sede Apostolica approbatæ ludos alearum severissimè Religiosis voto paupertatis devinctis prohibent. Nomine *aleæ* omnes ludi fortuiti intelliguntur. Quid quod ludi isti ipsis Christianis omnibus vetiti sunt; imò omnes ethnici Philosophi ludos ejusmodi execrati sunt ut *Tom.* 7. Theologiæ Christianæ palam feci.

Constitutiones O. P. ad carceris pænam damnant Fratres, *qui inventi fuerint ad taxillos lusisse*, non secus ac reos carnis, furtiq;. Ludus fortuitus solius avaritiæ, & desiderij ditescendi fructus est. Quid magis evangelicæ paupertati adversum, quam desiderium hoc divitias augendi.

III. *QUÆSITUM II. An paupertatis voto repugnet, quod Regulares habeant instrumenta argentea, ut cochlearia, cultrum, furniculam, arculam pro tabacco, horologia, idq; genus similia?* RESP: Hæc omnia Solenni paupertatis voto opponuntur, statumq; disciplinæ monasticæ evertunt. Paupertas enim & auri, argentiq; pretiositas directè pugnant. Comperta hæc sunt natura sua. Omnes Regulæ monasticæ usum auri argentiq; in ejusmodi instrumentis prohibent. Constit: O. P. *dist*: 1. C. 10. hæc præscribunt. *Nullus Frater aut Soror Ordinis Nostri, cujuscunq; gradus* (NB.) *aut conditionis, existat, uti debet cochlearibus, & instrumentis aureis vel argenteis, aut etiam ex lapidibus prætiosis, sive in mensa, sive in*

cin-

cingulis, sive in cappis, cultris, vel eorum vagines, sive in quocumq; alio genere rerum utensilium. Qui autem transgressores reperti fuerint, ijsdem instrumentis omninò priventur, & illa communitati applicentur, & GRAVITER præterea transgressores puniantur. Gravis punitio gravem culpam supponit. Nec opponas, Constitutiones istas ad culpam non obligare. Utiq; ad culpam non obligant quæ extra vota sunt. At rescripta Constitutio votum paupertatis exponit. Votum autem illud ad culpam, & quidem gravem astringit. Usum ergo adeò communem damnare audes? Non ego, sed disciplina Regularis, sed vota, quæ distinxerunt labia tua DEO, præfata omnia detestantur. At Religiosi docti, & probi, his utuntur instrumentis? Quid inde? isti gravius peccant, quia sua doctrina & probitate gravius scandalum Cæteris pusillis ingerunt.

CAPUT VIII.

Quàm gravis sit Prælatorum obligatio invehendæ communitatis. Quid agere debeant Regulares degentes in Claustris, ubi pulsa vita communi peculia serpunt. Et an iuvenes suscipere habitum Religiosum in his locis licitè queant?

1. QUÆSITUM I. *Sunt ne in continuo statu peccati mortalis Superiores Regularium, qui sincero animo, & totis viribus non conantur instaurare vitam communem ubi collapsa est?* RESP. Affirmant omnes Patres, omnes Regulæ Monachales, Concilia omnia, & tandem ex adductis Constitutionibus pontificiis id luculentissimum est. Si ratiociniis meis, quantumvis validissimis id confirmarem, rigorismi, & infamatoris censuram non declinarem. Quare in medium adducam quæ non modo viri Sancti, sed alij non tantæ existimationis Theologi docent.

II.

II. Divus Antoninus (3. p. tit 16. Cap. 1.) *Satis credo quod qui se reperiunt in Monasteriis, ubi non vivitur in communi, si Prælati sunt, & non faciunt quantum est eis possibile sine notabili scandalo ut vivatur in communi, eos non esse in statu tuto.*

III. Joannes Excuria (in trac: de refor: *p.* 3. *a.* 2.) *omnes Prælati tam majores, quàm minores, singuli videlicet respectivè pro sui dignitate, officio, commissione, aut facultate, de debito justitiæ tenentur subditos suos Religiosos deformatè viventes, ad vitæ Regularis observantiam reformare. De ipsorum enim manibus sangvis subditorum requiritur.*

IV. Sylvester (verb. Relig. 6. § 7.) *Si Prælatus non facit quantum potest sine magno scandalo, ut vivatur in communi, non est in tuto statu arg. dist.* 83.)

V. Ludovicus Lopez de Texeda (*lib.* 2. *trat.* 2. *Cont.* 7. *dub.* 2. *n.* 24.) *addo, Religionum Prælatos ex meritis Officii teneri debitam adhibere diligentiam ut Religiosi subditi vitam transigant in communi, & i-*

deo tenentur valde esse solliciti de necessariis illis conferendis, pro victu, & vestitu. Quare si illa non tribuant, cum commodè possint, peccant mortaliter, & sunt indigni Prælatorum officio, & debent deponi: quia tribuunt ansam Religiosis ut peculia quærant, & votum laudabile paupertatis infringant.

VI. Thomas Sanchez (in Dec. lib. 7. C. 19. n. 27.) *Tertio deducitur, non esse in bono statu Prælatum, qui inquantum potest absque gravi scandalo, non nititur Religiosos vivere in communi, ac superfluos usus vitare.*

VII. Valentia (2. 2. disp. 2. q. 4. a. 4.) *Quarto sequitur esse in malo statu, tam Prælatos, quàm subditos, qui non agunt vitam communem, quando ex reditibus communibus possunt sufficienter vivere.*

VIII. Franciscus Pellizarius (trac. de Monial. c. 4. Sect. q. 4.) *Colligitur ex Sanchez asserente cum S. Antonino & Sylvestro, quod sicut Prælatus Regularium non est in bono statu, si quantum potest absque gravi scandalo, non nititur, in communi Religiosos vivere; ac super fluos usus vitare; sic nec sunt*

in

in bono statu subditi resistentes, non quod nequeant sufficienter vivere, sed quod velint abundare, & liberius disponere. Hoc enim adversatur voto Paupertatis.

IX. Joannes Baptista Lezana (quæst: Reg. Cap. 18. n. 14.) *Prælati qui inquantum possunt, non curant suos subditos vivere vita communi absq; peculio, aut proprio, & superfluos usus vitare, non sunt in bono statu conscientiæ Ratio est: quia votum paupertatis id requirit, summiq; Pontifices, & Concilia id præcipiunt.*

X. Gabriel à S. Vincentio (de Just: & Jur. disp. 3. q. 10 n. 132.) *Superior peccat graviter non providendo subditis de necessarijs, tum quia præbet occasionem relaxationis Religionis dando occasionem introducendi peculium, tum quia privat subditos jure quod habet ad bona Monasterij.*

XI. Thomas à IESU (specul. Relig. par. 4. Cap. 2.) *Concludo Prælatum mortaliter peccare, qui non curat, ut communis vitæ ratio in monasterijs servetur. Idem esto judicium de eo, qui communem vitam jam la-*

xatam, quantum in se est, ad pristinam observantiam non conatur reducere, quin etiam ipsi subditi, qui Prælatis vitam communem restaurare volentibus contradicunt, eadem culpa mulctentur. Primò: contrariantur ipsô factô Decretis Conciliorum, & Pontificum, à quibus hujus vitæ observantia districtè præcipitur. Secundo: quia ubi vita communis non observatur; Monachi variis animæ periculis circa transgressionem voti paupertatis exponuntur. Tertio: quia communis vitæ observantiam Prælati reformare negligentes contraveniunt justitiæ legali, quia ex officio tenentur bono communi consulere. Insuper dispensatione sibi commissa abutuntur, & peccant contra fidelitatem, & sæpe contra justitiam distributivam.

XII. Servatius Lainvelz gravissimus unaq; piissimus auctor in sua optica Regular: (spec. 12.) *Certum mibi est, esse in continuo peccato mortali eos Prælatos, qui quantum possunt, sua Monasteria non reformant, quiq; ad vitam communem Religiosos suos, quantum possunt, non reducunt.*

XIII. QUÆST. II. *An subditi Regu-*

lares resistentes introductioni vitæ communis, pulsis peculiis, sint in statu peccati mortalis?
RESP: Ex ijs quæ dicta sunt, patet evidenter resolutio, propositæ quæstionis. Nihilominus in majorem confirmationem, quæ docent & citati, & alij auctores, subijciam.

XIV. D. Antoninus (3. p. tit. 16. c. 1.) *si subditi sunt, & resistunt huic bono dum attentatur, non quia non possunt vivere sufficienter, sed quia volunt abundare, & de suis suo modo facere, videntur esse in malo statu, cùm seculariter vivant, & velint in malo statu perseverare.*

XV. Cardinalis de Turre Cremata in Regulam D. Benedicti (Tract. 94.) *Gravissimè peccant, qui reformationi hujusmodi abusuum temerè resistunt in Monasterijs, & se, & alios defendunt, ne ab hujusmodi labe purgentur.*

XVI. Sylvester (v. Rel. 6. §. 7.) *subditi verò dictæ communitati resistentes, non quia non possunt sufficienter vivere, sed quia volunt abundare, videntur esse in malo statu.*

XVII.

XVII. Thomas Sanchez (lib. 7. Cap. 22. n. 27) *Similiter peccant mortaliter subditi dantes peculij causam, resistendo vitæ communi, cum illis necessaria ministrentur, & similiter graviter murmurando, & magis querelas fundendo.*

XVIII. Lezana (quæst. regul. Cap. 6. n. 60.) *Addendum tamen est, & valde notandum,* Religiosos *paratos esse debere ad recipiendam reformationem, & introductionem vitæ communis, si à Prælátis denovo instituaretur, seu restauretur, nec posse ullô modô resistere sub gravissimo peccato mortali.* Ratio *est: quia cum vita communis obliget sub peccato mortali omnes.* Religiosos, *ab illa excusari non possunt, nisi quia Prælati* Monasteriorum *non provident illis de necessarijs ad victum unde constando prædictis necessitatibus, sufficienter providendum fore, nulla remanebit ratio excusationis. Et hæc est communis ratio Theologo?*

XIX. Thomas à IESU (Specul. Relig. p. 4. C. 2.) *Graviter peccare dixi, quia nolunt reformationi vitæ communis acquiescere,*

re, nempe propter grave damnum emergens ex eorum contradictione.

XX. Franciscus Lopez (lib. 2. tract. 2. controv. 7. dub. 7. n. 24.) *Religiosi autem tenentur ex merito suæ Professionis & status de communi vivere & contenti esse his, quæ à communi ministrantur.*

XXI. Angelus Pistachius Castelli (tr. 4. de voto paup. r C. 4 n. 5) *Subditi resistentes vitæ communi, peccant mortaliter.*

XXII. Alieferra (Orig: Monast: lib. 1. C: 15.) *Monachi compelli possunt ad reformationem juxta præscriptum Regulæ quem professi sunt. Nec tueri se possunt in observantia longi temporis, quia contra ea quæ sunt de substantia vitæ regularis, nulla est præscriptio temporis, neq; dispensatio.*

XXIII. Emanuel Rodericus (Tom. 2. q. 53. art. 3.) ubi relato Tridentini decreto) §. 25. Cap. 2. (hæc infert. *Ex qua decretali colliges, quod Religiosi debent, & tenentur reformare seipsos ad præscriptum Regulæ quam professi sunt.* & art. 4. *Peccant*

Su-

Superiores negligentes instruere, seu reformare, & magis contravenientes reformare volentibus, & etiam singulares impedientes ea, quæ contraveniunt menti, & verbis Concilij, quod est peccatum.

XXIV. Caramuel in Reg. D. Benedicti n. 630. *Qui vota emisit in Monasterio irregulari, hoc est; ubi contra Regulam abusus irrepserunt, tenetur reformationi subjacere, & obedire Antistiti abusus illegitimos eliminanti.* Sic loquitur Caramuel, & in hac controversia adeò sibi constat, ut in Theolog. Regul. n. 631. hæc scribat. *Quam periculosè se fallant, qui existimant ex vi voti non teneri ad vitam communem, eò quòd tempore suæ Professionis non servabatur in Monasterio.*

XXV. Ultimi loco adduco Capitulum Ordinis Præmonstratensis, sub doctissimo Joanne de Paigè celebratum, quodve insertum habetur in Bibliotheca Præmonstratensi (lib. 5 pag. 1019.) *Reverendus Dominus Abbas Religiosos suos ad vitam communemreducat, revocetq; - - - &*

ne

ne quis sibi in hoc blandiatur, & Superiorum obtrudat licentiam, audiat Innoc. III. in Cap. cum ad Monasterium: Nec existimet Abbas, quòd super habenda proprietate possit cum aliquo Monacho dispensare - - - & Concilium Trid: Sess: 25. in Decreto de Regularibus &c. Quo fit ut sint in malo statu, labanturq; turpiter tam Prælati, quàm subditi Religiosi, per quos stat, quo minus omnes in Monasterio vitam communem ducant. Quid plura? Vix vel unicum alicujus nominis Theologum reperire licet, qui oppositum doceret.

XXVI. Ex his omnibus hoc pacto concludo. Juxta commune Theologorum placitum; Prælati Regularium sub gravissimo peccato mortali tenentur pro viribus vitam communem peculio vacuam invehere. Hæc *prima* propositio certissima est. *Secunda.* Omnes subditi ex lege ad peccatum mortale obligante tenentur animo parati esse ad vitam communem peculij expertem suscipiendam, ut communiter omnes vel benigniores docent. Ergo alterutrum necessario consequitur. Aut Præ-

Prælati in extremo damnationis periculo versantur, propter ea, quòd præceptum gravissimum introducendæ vitæ communis pro viribus implere non conantur; aut subditi sunt veri proprietarij, quòd Prælatis suis invehere bonorum communitatem satagentibus resistunt, vel contumacem obsistendi voluntatem produnt, ob cujus repugnantiæ scandalum vitandum, Prælati ab implendo officio suo desistunt. Nullus hic tergiversandi locus superest, *Si plura cupis* lege *Discipl. Apost. Monast. Diss.* 3. *c.* 4.

XXVII. QUÆSTIO III. *Quomodo se gerere debeant Regulares, qui in ijs Conventibus commorantur, ubi sublata vita communi, peculiorum pestis serpit, ut propriæ consulant saluti?* RESP. Rationem propriæ conscientiæ dirigendæ & peculij habendi vix ego designare valeo. Rescribam quæ celeberrimus Joannes de Turra Cremata Card. in commentarijs in Reg. S. Bened. *Cap.* 94. docet his verbis.

XXVIII. *Gravissimè peccant, qui re-*

for-

formationi hujusmodi abusuum temere resistunt, & se, & alios defendunt, ne à tali labe purgentur. *Ratio est: Quia isti sunt formaliter contemnentes remedia suæ salutis, & tale peccatum est in Spiritum Sanctum. Unde illi qui vivunt in Monasteriis deformatis, quintuplicis sunt generis. Quidam enim dolenti & amaro sunt animo, quod non vivunt in observantia, ex animo tamen aspirant ad reformationem. Alij sunt, qui nolunt aliter vivere, & sic ut sunt malunt manere, nollent tamen Superioribus resistere, si vellent reformare. Tertij sunt, qui positive sic vivere sub deformatione volunt, ut omni reformationi pertinaciter resistant. Quarti inveniuntur neutrales, in omnem partem incurij de modo vel sic, vel aliter vivendi Quinti sunt, qui apparent bonæ voluntatis, & se reformare intendunt, sed aut quadam animi fragilitate, aut quia nullum modum consentaneum reformationis sibi intendant, differunt, & semper inducias captant.*

Inter hos omnes Religiosos secundi & tertij generis, qui deliberate reformari nolunt,

sive resistant, sive non, si sic usq; ad finem persistant, in statu sunt damnationis. De quarti generis Religiosis dicitur, quòd sunt sub periculo salutis, eò quòd in Schola Religionis, non proficiunt, nec ad perfectionem tendunt pro sui status exigentia, & incurij sunt suæ salutis. De quinti generis Religiosis, apparet periculum suæ salutis, propter tepiditatem affectus, & quia discrimini se exponunt, & pusillos scandalizant.

Religiosi primi generis, qui vivunt in locis deformatis, ubi Regula non servatur, cum proposito se reformandi, si valerent, ut securius vivant, & tutius saluti suæ consulant, hæc omnia facere tenentur.

1. Laborare pro alio Conventu, ubi regulariter vivere possint, & illuc se transferre, nisi forsan spem haberent. Satis certam proprij loci reformandi ex eorum præsentia.

2. Si locum reformatum habere non poterunt ut aliqua digna causa cum omiserint super hoc doleant, & pro reformatione inducenda, semper quod in se est, faciant.

3. Non sæculariter vivant; Bona con-

ces-

cessa nonnisi cum licentia Superioris, & in usum necessarium disponant, cum proposito semper resignandi ad placitum Superioris, imò omne superfluum illi dando, aut potius ab alio rerum provisionem sine usu pecuniaris recipiendo.

XXIX. Quisq; astringitur declinare occasionem proximam violandi proprium votum; Quando autem occasio est necessaria, tunc adhibenda sunt remedia opportuna, ad evitandam legis transgressionem; Plurimis occasio habendi peculij necessaria est, cum isti removere illam nequeant. Hi ergo, ut sibi consulant, regulam propriam in victu & vestitu, abstinentiam, jejunia, & vestium asperitatem servent. Tantum peculij illis licitum est, quantum requiritur pro ijs rebus comparandis, quas Religio subministraret, si in ea exacta vigeret communitas. Quod superest, Religioni tradant cum cæteris bonis Cænobij confundendum.

XXX. QUÆSTIO IV. *Licitum ne est juvenibus suscipere habitum Religionis, & pro-*

profiteri in ijs Claustris, ubi non servatu communitas rerum, & aliæ præcipuæ Regulæ RESP: Negant communiter, omnes graviores Theologi, S. Antoninus 3. *p. tit.* 16. C. 2. inquit: *Et ubi quis ex ignorantia vel errore intenderet illam* (Religionem) *ingredi, in qua non bene vivitur, crudelitas esset non reddere illum cautum, & à proposito suo revocare.* Ut istius crudelitatis crimen declinarem, monere hac de re lectorem volui.

XXXI. Cardinalis Cajetanus, 22 q. 189 *a* 9. hæc scribit: *actus iste qui est inducere ad vitam Conventualem, est actus ex genere suo malus, quoniam inducitur quis ad vitam reprehensibilem; Omnis autem vita reprehensibilis mala est - - - - Unde vituperabile est, non solum inducere, sed etiam ingredi; & recipere ad vitam irregularem Personas, utriusq; sexus, quamvis hoc toleret permissivè.* Verùm Ecclesia post obitum Cajetani nullum non movit lapidem, ut impediret rceptionem juvenum, ubi exacta vita communis, & observantia Regularis

non

non vigent, ut ex Clemente VIII. & Innocentio XII. supra vidimus. Cajetani sententiam confirmat, *in 2. p. lib. 3 de Reg. can. Cum virum num.* 48. Prosper Fagnanus. Martinus Navarrus. *p.* 2. *Decret.* C. 12. *n.* 45. citata Cajetani doctrina, concludit. *Qui alteri svadet ingredi Religionem adeò laxatam, qualem modo dicemus, & ubi Regula perperam observatur, peccat.* Graviora docent Nazarius. Nyder, & cæteri communiter.

XXXII. Ludovicus Lopez in suo *Instr: Conf:* C. 43. docet: *Inducere ad Religionem, vel ingredi ad eam, ubi male ob disciplinam Regularem vivitur, peccatum esse.*

XXXIII. Sanchez *lib.* 4. *in Decal.* Cap. 16. *n* 14. inquit. *Illicitum est Monasterium illud ita collapsum, nec proximè reformandum ingredi quamvis ab Ecclesia toleretur.*

XXXIV. Paulus Layman *Lib.* 4. *tra.* 5. C. 6. *n.* 5. scribit: *Qui religionem absolute vovit, is non tenetur, imò neq; licite potest ingredi ordinem, cujus regularis disciplina collapsa est, ejusq; Professi pleriq; male*

vivunt, ut ne substantialia quidem vota obser- vent. Ideoq; ingredienti perversionis pericu- lum immineat, ut docent Cajetanus Major, Navarrus, Valentia, Rodriquet, Sanchez, Lessius.

XXXV. Leander hæc *trac. 1. de ju- quæst.* 14. *&* 15. docet: *An prædictus vo- vens, ingrediens Religionem quoad substanti- alia collapsãm, non solum non satisfaciat voto, verum etiam mortaliter peccet? Respondeo di- cendum, quòd non solùm non satisfaceret vo- to, sed quòd denuo peccaret mortaliter, o- perversionis periculum.*

XXXVI. Salmanticenses *trac.* 15. *cap.* 2 *pun.* 1. *n.* 1. hæc inquiunt; *Cæterum pro comperto habemus, non satisfacere* (voti ingrediendæ Religionis) *ingrediendo Reli- gionem relaxatam, & quoad principales obli- gationes collapsam, nisi fortè spes subsit proxi- mæ reformationis. Quia talis Religio non me- retur nomen Religionis, nec ad perfectionem conducit, sed ad perditionem; nec in eam in- grediendo pericula fugerentur, sed majora for- tè amplecterentur.* Eadem docent Passeri-

nus

nus, Martinez de Prado, Lezaxa, Cassianus à S. Elia, Rotarius, Bonacina, & communiter omnes. Consule *Disciplinam Apost. Monast. diss.* 15. *Cap.* 13. *& Defens. Decret. Concilij Trid. Diss.* 2.

XXXVII. Religio schola Evangelicæ perfectionis est, in qua facilius ad optatum bravium pervenitur. Religiosi veluti rheda, & curru ducti ambulant ad pallium assequendum. Christiani in sæculo pedites iter agunt, undiq; scopulis & laqueis circumsepti. Si currus sit optimè ordinatus bene clausus & fortis felicissimè ambulant viri Religiosi. Contra si currus sit perturbatus, læsus semifractus, tunc infeliciores sunt illi qui tali curru incedunt & in graviori periculo versantur, frangendi crura, brahia capita, quam Christiani qui pedites ambulant.

XXXVIII. QUÆST: V. *Utrum habere reditus redundantes in communi pugnet cum voto paupertatis:* RESP: S. Thomas 2. 2. quæst. 88. art. 7. respondet, *quod habere superabundantes divitias in commu-*

muni, ſive in rebus mobilibus, ſive immobilibus, eſt impedimentum perfectionis, licet non totaliter excludat eam; habere autem de rebus exterioribus in communi ſive mobilibus ſive immobilibus, quantum ſufficit ad ſimplicem victum, perfectionem Religionis non impedit, ſi conſideretur paupertas, per comparationem ad communem finem Religionum, qui eſt vacare divinis obſequiis.

XXXIX. Extrema diligentia, ſumma cavenda in hac materia ſunt. Victum & veſtitum præbere Superiores, ad normam propriæ Regulæ debent: caritas in hac proviſione elucere debet. Victus non debet delicatus eſſe, ſed diligenter & opportune paratus, ut decet regularem ſobrietatem. Veſtitus quoq; promptè tradatur. Infirmorum cura magna habenda eſt. Aliud extremum divitiarum etiam in communi poſſidendarum vitandum eſt. Non ob paupertatem, ſed ob divitias Religiones omnes naufragium paſſæ ſunt. Pauperes ne IESU Chriſti ejuſq; Diſcipuli & comites dicendi eſſent, qui ſuperbi ædi-

ædificia, splendida palatia, qui ingentes reditus possiderent? Si talia peragerent, proculdubio Religionis relaxationem, & & perversionem inducerent. Religio enim Christi IESU & redundantes, divitiæ contradictoriè opponuntur.

CAPUT IX.

De voto Castitatis & Obedientiæ.

1. QUÆST. 1 *Quid sit votum Castitatis Religiosæ?* RESP. Est *abstinentia perpetua ab omni actu venereo, tam interno quam externo.* Sacerdotes peccantes contra hoc votum augent malitiam ob duplicem titulum seu vinculum, quo Sacerdotes obstringuntur, castitati servandæ. Hujus voti observantia à modestia oculorum à solitudine, à carnis mortificatione, ab otij declinatione plurimum pendet. Quare quælibet Religio & jejunia, & victus temperantiam & alias virtutes plus & minus præscribit in castitatis præsidium. Renunciant divitijs ut animum ab affectu pecuniarum immunem conservent. Separantur

à sæculo ut ablata omni occasione faciliùs castitatem custodiant quam observare & ipsi Christiani in medio laqueorum mundi, & inter ipsa fæminarum præstigia, aut virginalem, aut matrimonialem astringuntur. Aspectus venereus & sola deliberata delectatio, luxuriosa æquè Christianum ac Religiosum virum in infernum detrudunt, sola circumstantiæ sacrilega diversitate.

II. Virtus hæc veluti limpidissima chrystallus in putrido & luculento corpore defertur. Facillimè bitumen succenditur, & luxuriæ ignis ardet, & sulphureæ exhalationes castitatis candorem offuscant, nisi assidua vigilantia custodiatur. Concupiscentia dira fera est, quæ semper rugit, & revolutiones machinatur. Si initio heroico spiritu cohibeatur, & continua custodia frenetur, ejusmodi victoria facilis nunquam tamen eidem fidendum, quia versute, & ex insidiis suam orditur rebellionem. Concionatores, & Confessarii præsertim vigiles sint oportet. Hi quippe

ratione ministerii frequenter feminas alloquuntur, A colloquiis spiritualibus initium ducitur;at nisi cautela summa adhibeatur, omnia in carnem desinunt. Confessarii habent suas filias spirituales, quibuscum familiares sermones texunt, Halitus ille Virginalis, simulque femineus, calida illa suspiria, & familiaritas paternitatis spiritualis cum filia spirituali fugienda sunt tanquam sibibus basilisci. Tractandæ feminæ sunt, non secus ac personæ lue inquinatæ spirituale alimentum porrigatur, & continuo separatio succedat, alioquin pestu luxuriæ sua veneficia immittit. Verum quia innumeri libri sunt qui fusius hoc argumentum tractant; idcirco ab ulteriori abstineo sermone.

III. *QUÆST: II. Quid ratione voti obedientiæ præstare Regularis Obstringitur.*

℟. Votum obedientiæ est *oblatio propriæ voluntatis DEO facta*, dum Regularis promittit obedire suis Superioribus in iis omnibus quæ hi juxta propriam regulam jubebunt. Quare Regularis obedire tene-

tur ſub gravi culpa Superiorum præceptis. Quando Superior non præcipit, ſed ſolum optat hortatur, etiamſi ſubditus non pareat, non propterea violat obedientiæ votum quia nullum tranſgreditur præceptum. Præcepta autem Superiorum de re gravi eſſe debent.

IV. Quatuor communiter conditiones pro exacta obedientia Sancti Doctores requirunt. 1*mo* ut ſit prompta executio ejus quod præcipitur: 2. ut interior voluntas accedat executioni externæ: 3. ut ſubditus proprium judicium in re dubia aut controverſa ſubmittat judicio Superioris. 4. cognita Superioris voluntate non eſt expectandum præceptum, ſed implendum eſt quod Superior cupit. Hæ tamen conditiones ad majorem obedientiæ perfectionem requiruntur. Secus adejuſdem virtutis naturam. Ad hanc enim, & ut peccatum, ſaltem grave evitetur, ſat eſt ut reipſa ſubditus obediat, & exequatur impoſitum præceptum Advertendum tamen, quod Superiores interdum præcepta

ſu-

suspendunt, ut scandalum evitent, quia prævident subditos minime paratos ad implendum præceptum. Et tum subditi qui hæc obsistendi Superiorum mandatis argumenta perhibent, sunt in malo statu, & peccare mortaliter valent spectata rei præcipiendæ gravitate. Jn his enim circumstantiæ spectandæ sunt.

V. Superiores jure præcipere valent ea omnia quæ intra confinia regulæ & Constitutionum continentur vel ad regulæ & Religionis conservationem & decorem indirectè etiam conducunt. Queunt etiam Prælati ea vetare quæ tendunt ad proprias leges violandas, & alia jubere quæ graviter expediunt Regulæ & Constitutionum observationi. Quare præcipere Superior potest necessitate urgente ut subditi inserviant Religiosis & Sacramenta ministrent Christianis peste infectis, præsertim si Religiosi ordinem profiteantur ad proximorum salutem procurandam institutum.

VI. Jn re dubia parere subditus te-

netur Superiori præcipienti, quia poſſeſſio ſtat pro Superiore, ut communiter Theologi docent. Probabiliſtæ non nulli contendunt, ſubditos habentes pro ſe opinionem etiam minus probabilem liberos eſſe ab obedientia præſtanda, quamvis oppoſita ſententia probabilior ſtet pro Superiore. Et ita docere coguntur, admiſſo ſyſtemate probabiliſtico. Hinc verò luculentius apparet, quam ſit auctoritati Superiorum, & optimo regimini ſeditioſus, atque pernicioſus probabiliſmus.

VII. Superiores nihil ſupra aut contra Regulam præcipere valent ſubditus tamen non eſt legitimus judex, num idquod Prælatus jubet, ſitcontra, vel ſupra Regulam, niſi res evidens ſit. Capitula Generalia præſcribere, & condere ſtatuta valent nova, quæ Ordinis & decorem augeant, & obſervantiam Regularem validius firment. Ad præfecturas quoque acceptandas & obeundas prælati urgere ſubditos ſuis præceptis jure queunt; ſecus ad acceptandas dignitates, vel Epiſcopatum extra Ordinem.

VIII.

VIII. Graviter Regulares peccant, vel dum præceptum Superioris implere recusant, vel dum ejusdem vocem contemnunt, vel dum reformanti, abusus, & corruptelas, invectas contra Regulam & Constitutiones resistunt. Peccant venialiter si ea executioni demandare negligant quæ sciunt à Superiore præscibi, quamvis non sub præcepto, ut dum inculcant observantiam Regulæ & Constitutionum. Et licet Constitutiones natura sua ad culpam non obligent, re ipsa tamen numquam deliberate violantur sine aliqua veniali culpa, qui vero ex habitu & consvetudine eas indiscriminatum transgrediuntur, ad tacitum contemptum se se disponunt, & contra præceptum aspirandi ad perfectionem peccant

IX. Superiores qui Regulæ & Constitutionum transgressiones dissimulant, qui easdem pro viribus corrigere & impedire negligunt, aut ex torpore & negligentia, aut ex quadam conniventia, peccant mortaliter, ut Diana Salmanticen-

ses La-Croix, & alii communiter docent. Superiores enim vi muneris sui destinati sunt ad legum custodiam, & universæ disciplinæ observantiam promovendam. Jllorum negligentia in impediendis transgressionibus gravissimum detrimentum infert Religioni, Hinc enim gravissima proficiscuntur absurda, & hinc omnes Sacrorum Ordinum relaxationes manarunt. His quippe transgressionibus succedunt violationes votorum, scandala, castitatis jactura, & proprietatis pestes.

CAPUT X.

De Tyrocinio, seu Novitiatu Regularium.

1. ANtequam Religionem juvenes solemni ritu profiteantur, debent per annum integrum habitum Religionis, & palam gestare. Libera autem, & non coacta sit hæc Religiosæ vestis susceptio necessarium est. Qui puellas cogunt ad hanc susceptionem, mortaliter peccant, & excommunicationem incurrunt, ut Tridentinum *Sess.* 25. *c.* 18. statuit. Qui autem ju-

juvenes mares cogunt minis, peccant mortaliter, sed excommunicationem non incurrunt. Juvenes qui coacti tyrocinium peregissent, si libere professionem emitterent, validus fuisset Novitiatus. Annus hujus Novitiatus integer esse debet, ut Tridentinum *Sess.* 25. *c.* 15. præscribit, continuus & non interruptus. Qui per diem habitum dimitteret, & à claustro exiret animo non redeundi, licet post diem rediret, Novitiatus interruptus diceretur; secus si per aliquot horas dimitteret, absque exitu è cœnobio.

II. Jnepti jure naturæ ad Novitiatum ut sunt decrepiti, insani, habitualiter infirmi grevi morbo, servi vere tales repugnante domino Conjuges post consummatum matrimonium sine mutuo consensu professi in altero ordine sine licentia Superiorum. Jure positivo recipi nequeunt Episcopi Archiepiscopi, qui sine expressa summi Pontificis facultate profiteri Religionem regularem nequeunt Ceteri autem Ecclesiastici liberi omnino sunt e-

tiam curæ animarum addicti ad profitendam vitam Regularem.

III. Pontifices ſummi plures ediderunt Conſtitutiones, quibus determinant conditiones recipiendorum ad ordines regulares Sixtus V. ſua Conſtitutione *Cum de omnibus* prohibuit ne viri prætergreſſi annum ſextum decimum reciperentur, niſi præmiſſa ſevera perquiſitione de patria de acta vita de parentum qualitate. Quod ſi repertum fuerit iſtos latrocinia, aut alia ſimilia ſcelera patrâſſe vel ſuſpectos de iiſdem eſſe, aut condemnatos vel prudenter timeatur condemnandos fore; ſi ære alieno, gravatos ſupra vires, vel ratiociniis reddendis adſtrictos unde lites & moleſtiæ, prævideantur; prohibet ne recipiantur, & profeſſionem ab iſtis emiſſam nullam declarat Prælatos verò qui ſcienter ejuſmodi receperint, privat voce activa & paſſiva, gradibus & præfecturis inhabileſque conſtituit ad futuras dignitates, & gradus. Hanc Conſtitutionem altera Conſtitutione cujus initium eſt, *Ad*

Ro-

Romanum Pontificem temperavit non quantum ad pœnas, sed quantum ad crimina. Gregorius XIV. alia Constitutione dictâ *Circum specta* partim sustulit, partim auxit Sixtinæ Constitutionis moderationes. Et tandem Clemens VIII. Professionem reduxit ad terminos Juris communis: ita ut nisi aliquod Juris communis impedimentum obstet Professio valida, sit. Pœnas vero intransgressores in suo reliquit vigore. Nunc tamen vi Constitutionis ejusdem Clementis VIII. Regulares recipere juvenes possunt etiam prætergressos annum decimum nonum exacto tamen juramento, quod neque criminosi, neque ratiociniis reddendis obnoxii, neque rei furti, aut homicidii vel aliis impedimentis in Sixtina Constitutione recensitis ligati sint. Prælati qui ejusmodi scrutinium negligunt graviter delinquunt & subjecti sunt Sixtinæ Bullæ pœnis. Valida tamen Professio erit dummodo nihil contra jus commune repugnet.

IV. Novitii omnium privilegiorum

Regularium participes sunt, cum sint sub potestate Religionis, & ejusdem onera sustineant. Quare sunt à jurisdictione Episcopi immunes, & privilegio fori gaudent. Possunt Superiores Religionis cum iisdem dispensare super præceptis Ecclesiæ, & eorum votis, quæ tamen implere, si habitum Religionis dimittunt, debent. Contra si absolvantur à censuris, irregularitate, vel reservatione si exeant à Religione, quam bona fide amplexi fuerant, absoluti manent.

V. Si in anno Tyrocinii novitius decedat heres ab intestato ejusdē bonis succedit Donationes liberæ inter vivos, contractus, lucrosi, renuntiationes bonorum temporalium, officiorum, dignitatum, nisi fiant cum licentia Episcopi aut ejus vicarii duobus mensibus ante professionem irritæ sunt & nullæ, ut determinavit Tridentinum Bona quæ sibi obventura sperat Novitius, renuntiare potest Religioni quam Professurus est, etiam vivente Patre secus alteri determinatæ Perso-

sonæ. Bonis quæ jure sangvinis obveniunt Novitio, nisi ipse disponat juxta præscriptum Tridentini ante Professionem, uccedit ordo quem Professus est, si capax sit bonorum immobilium.

CAPUT XI.

De Professione Regularium.

1. PRofessio Monastica, ut alias indicavi, contractus est quo homo semetipsum DEO offert in aliqua approbata Religione solemni ritu tria vota paupertatis, castitatis, & obedientiæ emittendo coram Prælato consentiente, quique DEI nomine hæc vota acceptat. Duplex est: *Expressa*, quæ verbis fit coram Superiore, & *tacita*, quæ signis & actionibus á jure statutis peragitur; ut si novitius expleto anno sexto decimo & integro anno sui tyrocinii, exerceat actiones Professorum, eorumque habitum deferat, professionem tacitam emittit, si tamen Prælatus consentiat, & ipse Novitius libere, non coactus seu nullo timore extrinsecus graviter incus-

cusso adductus id agat, advertatque ejus modi actionibus se tacitam Professionem incurrere, & habeat animum profitendi verum quamquam tacita hæc professio nuncupetur, reipsa expressa suo modo est.

II. Ut Professio Regularium legitima sit, requiritur legitima potestas, quæ residet, vel in Romano Pontifice, vel in Superiore Religionis, juxta Regulas peculiares cujuscumq; Ordinis. Jn hoc aut illo Ordine non sufficit solus Superior, sed necessarius est consensus majoris partis Patrum à consiliis vel Capituli. Si major pars istorum Patrum reluctetur, nec Superior illius Conventus, inquo est Novitiatus, nec Superiores majores possunt admittere Novitium ad professionem reluctante verò Superiore immediato & accedente consensu majoris partis Patrum à Consiliis valent Superiores majores ut Provincialis vel Generalis admittere Novitium ad Professionem. Cæterum quilibet ordo suas consulere leges debet.

III. Plura sunt impedimenta quæ nul-

nullam reddere professionem queunt. 1. Ætas ante annum decimum sextum completum. 2. Si annus Novitiatus non sit integer, vel ut inter ruptus. 3. Defectus libertatis, ut si servus repugnante domino profiteatur. 4. Matrimonium consummatum altero conjuge repugnante. 5. Episcopatus non accedente Pontificis licentia. 6. Nimia senectus, aut morbus gravis, non curabilis, impediens Regulæ observantiam. 7. diversitas sexus, ut si vir in Monasterio mulierem aut contra profiteatur. 8. Metus gravis injuste incussus. 9. Error circa essentiam status Religiosi. 10. Si desit animus se obligandi vel si ficto animo acceptetur à Superiore nulla est in foro conscientiæ. 11. Tandem si contingat aliquis defectus qui vi Constitutionum talis Ordinis professionem irritet.

IV. Ut professio nulla ex parte utriusq; & Superioris acceptantis & Professi redintegretur, requiritur utriusque partis reciprocus consensus. Si vero nul-

la

la ſit ex defectu conſenſus ſolius profeſſi, tunc ſat eſt ut ipſe ſolus renovet conſenſum, ratamque habeat profeſſionem emiſſam. Aliqua vero profeſſio nulla eſſe poteſt ex impedimento quod non admittat remedium, quo ſanari poſſit.

V. 1. Effectus profeſſionis regularis eſt remiſſio omnium peccatorum etiam quantum ad pœnam ut 22. *q.* 189. *a.* 3. *ad* 3. *docet.* D. Thomas cui ſubſcribunt cæteri Theologi 2. Eſt ablatio irregularitatis ex defectu natalium pro ſacris Ordinibus ſuſcipiendis, ſecus pro præfectura exercenda. 3. aufert ingratitudinem filii adverſus patrē qui exhæreditare amplius filium nequit. 4. Dirimit matrimonium ratum & non conſummatum. 5. Commutat vota in ſæculo facta in profeſſione: quæ commutatio per ipſam profeſſionem fit Quare etiamſi Profeſſus frequenter negligeret obſervantiam jejuniorum, aliarumque auſteritatum Ordinis, nihilominus commutatio facta conſiſteret. 6. Eſt proviſio victus & veſtitus quam re-

li-

ligio ministrare tenetur professis tum sanis, tum infirmis, eosq; educare in studiis juxta propriam vocationem astringitur.

VI. Tridentinum *Sess.* 25 *cap.* 19. facultatem Regularibus impertit reclamandi contra Professionem emissam tribus adjectis conditionibus 1. reclamatio & causa rescindendæ professionis ante elapsum á die emissæ professionis quinquennium instituatur: 2. Ne reclamans habitum Religionis deponat pendente causa reclamationis. 3. ut causa rescindendæ professionis instituatur coram proprio Superiore, & ordinario, qui sententiam ferre debet.

VII. Ut quis reclamare licite queat contra propriam professionem fundamenta habere certa debet, & evidentia. Qui enim dubius est, reclamare licite nequit, quia in dubio præsumptio stat pro professione Plura dicenda de hac reclamatione essent. Verum cum hæc omnia ad forum externum pertineant, & fuse tractentur á non paucis Canonistis, idcirco illa prætereo.

VIII. Jllud dumtaxat hinc colligant velim magiſtri novitiorum, quanta diligentia & vigilantia candidatorum vocationem expendere graviter aſtringantur. Cauſa princeps relaxatæ diſciplinæ regularis eſt defectus vocationis divinæ ad illum ſublimem ſtatum profitendum Siquidem plurimi non DEO vocante ut advertit Cardinalis Bellarminus *lib.* 2 *de gem. col.* ſed aliis rationibus quas explicare non vacat, adducti huic ſacræ militiæ nomina dant væ novitiorum præfectis, ſi oculos claudunt ſuper hoc graviſſimo negotio, ne propria clauſtra vacua remaneant & non vocatos ad profeſſionem admittunt. Deficiente hoc primo Cœleſtis vocationis fundamento, quid mirum, quin univerſum ædificium corruat. Caſtitas donum ſpeciale Spiritus Sancti eſt ut intaminata ſervetur, gratia, non ab humana infirmitate vires expectans ſed ut à DEO manans, victrix atque triumphans requiritur vocatione divina ſublata deeſt gratia illa ſingulariſſima, & hac gratia deſtituti caſti-

ta-

tatem ſacrilege polluunt, deturpant, corrumpunt. En expoſitam omnium malorum radicem. Cautiſſimi ergo ſint Novitiorum Magiſtri in expendenda eorundem vocatione.

IX. Non me latet quod opponere iſti ſolent, nempe mundum in maligno poſitum eſſe, & Chriſtianorum mores laxatos atque indies corruptiores fieri Ex hac ſilva transferendas in regularium Viridaria plantas eſſe, quæ in grandine, antequam olivæ inſerantur, percuſſæ ſint, vix fieri poteſt ut fructus pariant, vita æterna dignos. Verum habet. Quam o-rem ſecernendæ ſunt plantæ tunc ab infectis At ſane reponis, paucæ ſunt & multiplicata clauſtra impleri debent. Nimis longus eſſem, ſi pro dignitate hanc diſcutere objectionem vellem. Vide *diſciplinam Apoſtolica: Monaſticam* P. 2. *diſ.* 1. 15. ubi fuſe hanc difficultatem diſcuſſam invenies. Regularium propagatio, & perennis ſucceſſio non carnalis ſed ſpiritualis eſt à DEO deſcendens. Tu ſolos

vo-

vocatos ad profeſſionem excipe, & cu-
ram DEO relinque ut operarios mitta
Si ſecus feceris, & te & alios periculo æ-
terno pereundi expones.

CAPUT XII.

*De Litterarum ſtudio, in quod incumbere Re-
gulares aſtringuntur: & quæ Methodus
in ſcientiis addiſcendis ſervanda.*

I. CHriſtiani omnes plus & minus, pro-
ut eorum conditio fert, Scripturi
Sanctis dare operam debent. Jn hoc au-
tem ſtudium Regulares, & omnes viri re-
bus ſacris addicti incumbere graviſſim
aſtringuntur Joannes Trithemius incl
Sanctiſſimi Patriarchæ Benedicti Ordini
præclarorum virorum, non modo anti-
qua, ſed etiam ætate noſtra, DEO auſpi-
ce fæcundiſſimi Abbas *homil.* 4. de ſtudi
ſacrarum ſcripturarum, hoc pacto Mona-
chos ſuos alloquitur. *Videmus inter vo
quoſdam ſcripturarum ignaros inſtabiles men-
te, diſcolos, & vagos, quibus eo magis impu-
tamus ignorantiam, quo minus inclinantur a*

di-

disciplinam. Turpe quidem est nescire quod scire juberis, turpius non discere, turpissimum verò contemnere. Et sunt inter vos qui scientiam salutarem nesciunt, sunt etiam qui discere negligunt quid si addam esse & ad alios qui sciēntiam Divinarum scripturarum pœnitus contemnunt.

Et paulo ante hæc habet. *O stulti & perditissimi Latrones, qui scientiam salutarem contemnitis, & ignorantiam Divinarum scripturarum potius quam intelligentiam amatis? Numquid affectati ignorantia pautioribus vos plagis reddet obnoxios? Aut propterea delinquentes, eritis coram DEO innoxii quia mandatorum DEI voluntarie estis ignari? Duplici pœna cruciandi eritis: altera, quod scire viam mandatorum DEI contemnitis; altera quod sermones DEI non custodistis - - - De vobis etiam, o stultissimi tenebriores, illud intelligitur S. Hieronymi, quoniam ibi non est ignorantia jam excusabilis, ubi scitur quid sit illud quod ignoratur magis autem cavendum vobis ne cum illis tandem computemini qui*

 di-

dixerunt DEO: *Recede à nobis viam sci-entiarum tuarum nolumus.*

II. Neque illi solummodo culpandi sunt qui crassa, & supina ignorantia eorum quæ proprium statum spectant, infeliciter laborant qui in sapore quodam funestissimo quam libentissime obdormiunt, qui nec brachium, nec pedem movere volunt ut necessariam consequantur scientiam; verum illi insuper qui tempus terunt in addiscendis artibus, scientiis disciplinis, quæ à scientia Sanctorum abducunt, quam potissimum comparare debent Claustrales Rescribere placet verba Ludovici Granatensis *par. 2. de voto c.*

„ § 7. Quam multi hodie, studiosi sunt
„ in mundo, & inter hos quam pauci qui
„ discipuli sint IESU Christi. Et quod
„ acerbissimum est illi ipsi qui, recenter
„ mundo relicto, amplectuntur Religio-
„ nem vel eo tempore quo debent expo-
„ liare veterem hominem, & huic se di-
„ sciplinæ impendere, cum vix DEUM

gu-

„ guſtare cæperunt, atque ad eum cogno-
„ ſcendum ægre aperuêre oculos collo-
„ cantur, inter gentiles Philoſophos, &
„ in ſcientiis mundanis exercentur, ubi in
„ longum tempus nec verbum de IESU
„ Chriſto auditur. Quod ſtudium etſi pro-
„ pter mutationem temporum & hæreti-
„ corum perverſitatem aliquo modo ne-
„ ceſſarium ſit tamen tamquam magnam
„ plagam ſæculi noſtri & vitæ debemus
„ accipere utpote quod nobis tantum
„ temporis eripiat, & ſeparet, atque exu-
„ les faciat tot annos, à ſalvatoris noſtri
„ conſortio. Præſertim ſi attendamus
„ quod[1] dicit Gregorius Nazianzenus, o-
„ mnes illas Gentilium ſcientias & diſci-
„ plinas tamquam plagas Ægypti ob pec-
„ cata noſtra in Eccleſiam intraſſe: Sed
„ cum miſera temporum conditio nos ad
„ hanc neceſſitatem adegerit, congruum
„ illi tempus dandum, & aſſignandum fo-
„ ret, atque ita providendum ut ædifici-
„ um & fundamentum virtutis ſic conſti-

„ tutum esset, in animis eorum qui inci-
„ piunt, ut sustinendo isti oneri suffice-
„ rent. Sed quamdiu opus tenerum est &
„ infans Christianus adhuc gustat lac IE-
„ SU Christi, stultitia est ipsum illum ab-
„ luctare, & gustum illi dare librorum
„ gentilium *ubi non videt nisi argumenta,*
„ *subtilia, & plena fallaciis sophismatu*
„ Quid verò si bene expendamus, hoc es
„ aliud quam imitari crudelitatem Phara-
„ onis ruinam populi DEI Machinantis
„ cum imperaret, ut quam primum Hæ-
„ bræus masculus nasceretur, suffocaretu
„ flumine & aquis Ægypti? *omnia* (inqui
„ sapiens) *tempus habent - - - tempus am-*
„ *plexandi & tempus longe fieri ab amplexi-*
„ *bus.* Tempus illud amplexando DEO
„ debebatur, comparandoque amori tam
„ forti, ut nullis aquis mundi suffocari
„ posset, & extingvi: quo facto paulu-
„ lum licebit ab ipsius amplexibus rece-
„ dere ut necessitatibus proximi intenda-
„ tur. Quid alias volebat DEUS noster in

le-

„ lege, cum prohiberet ne sponsi, coge-
„ rentur arma sumere & ad bellum pro-
„ cedere? Quid significabat, cum vetaret
„ operari in primogenito bovis, & non
„ tondere primogenita ovium, nisi genus
„ istud primo genitorum, de quo hic lo-
„ quimur liberum esse à vinculis & one-
„ ribus istis, ut totum se sibi & profectui
„ suo impendat. Contra has leges omnes
„ faciunt qui tempus istud suffurantur,
„ studio veræ sapientiæ, & veræ scientiæ,
„ ut totos se humanis scientiis addicant,
„ si Hactenus sapientissimus Ludovicus
Granatensis, cui nihil præter antiquita-
tem deest, unde Pater Ecclesiæ nomine-
tur.

III. Si temporum ratio coegit majo-
res nostros quando Arabum Philosophia
vigebat, doctrinæ Aristotelicæ operam da-
re, ut ethnicos & superstitiosos viros
propriis illorum armis confoderent, op-
posita temporum vicissitudo urgere nos
debet ut in ea incumbamus studia quæ

revincendis convertendisque hæreticis & malis Catholicis opportuna sunt Nullum in præsens apud sive ethnicos, sive Turcas, qui nos circumstant Philosophiæ studium: supina illi laborant ignorantia, parvoquæ opus est quo illa revincantur. Hæretici nunc sunt qui dogmata Catholic oppugnant, & Catholici non nulli scriptores, qui evangelicæ moralis regula pia intentione & fabro opinandi mod præventi, vel nolentes humanis appetitic nibus nimis accomodant. Jn illud ergo majores nostros imitemur, studium i cumbendum, quod convellendis istoru erroribus opportunum est Credendis, agendis constat, Theologia Christiana, hæc duo consistere separata diu nequ unt.

IV. Methodus itaque, quam no tiis expleto Tyrocinii anno tenenda suggero (abiit enim ut tribunal erige velim, illam ut Censor proponendo) hæ est. Paucis mensibus justi ratiocinij, re gu-

gulas addiscant ex Dialectica decerptas, missis tricis & cavillationibus Sophisticis quæ mentem corrumpunt, aut saltem pessimè disponunt. Regulæ istæ viam doceant inquirendæ veritatis, cum sola & unica veritas sit via, quæ ad Cœlum ducit. Elapsis quatuor aut quinque mensibus, in hoc studio triennium illud quod insumere in Philosophiæ studio solent, impendant in lectione Scripturæ Sanctæ, & historiæ Ecclesiasticæ. Optandum summopere esset, ut aliquis cursum historiæ Ecclesiasticæ scholæ usui accommodatum, & in oportunos tractatus vel dissertationes digestum ederet. Præmittenda esset brevis Synopsis historiæ veteris testamenti, paucis sed oportunis disputationibus illustrata, Post perstringendum esse specimen historiæ Christianæ, ut scirent juvenes, qui fuerint heroes nostri, quæ illorum acta & gesta. Aliquæ dissertationes brevissimæ, in quodlibet sæculum adjici possent; Opus istud simile esse deberet cur-

sui Philosophico, cui substituendum in nuo, & triennio sicut ille, explendum His præsidijs instructi juvenes, ad sacram Christianam Theologiam credendis & a gendis constantem addiscendam accedant Tum veri Theologi è Scholis discede rent, hæc in transcursu judicavi sapien tum judicio subjiciens.

V. Plurima alia de statu Religioso dicenda forent; sed compendij confini transilirem, si ultra pergerem. Hæc itaq; dicta sufficiant, & in majorem DEI glo riam cedant, Lectorumq; profectum.

AMEN.

Finis.

